

NR 16 • 19. SEPTEMBER 2012 • IGA LIIGE LOEB!

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

EESTI
ETTEVÖTETE VÕIMALUS –
**PILVE-
TEHNOLOOGIA**

TULE SEMINARILE
26. SEPTEMBRIL!

Loe lähemalt lk 14 ja 20

TÄNA TEATAJAS:

- **Mida õppida** Vaasa linnalt?
- **Alusta eksporti internetis**
- 30 uut **riigihanketeadet**

GEIR HAARDE
endine Islandi peaminister

TIM HARFORD
Financial Times'i kolumnist
ja BBC saatejuht

DAVID LOWEN
International Television
and Media Consulting

DOUGLAS FRANK
INSEADi ärikooli
strateegiaprofessor

Ebaõnnestumine

Edu saabub läbi ebaõnnestumistest õppimise.
Tule vaata, kes otsustajatest julgeb tulla
ebaõnnestumisest avameelselt rääkima.

www.juhtimiskonverents.ee

Pärnu
Juhtimiskonverents
11.-12. OKTOOBER 2012

KONKURENTS ON EDASIVIIV JÕUD

PIRET SALMISTU
Turundusdirektor

2012. aastal on Eesti rahvusvahelise konkurentsivõime edetabelis 33., Euroopa Liidu järjestuses 13. kohal.

Rahvusvaheline konkurentsivõime näitab, kuidas riik loob ja säilitab keskkonda, mis annab ettevõtetele konkurentsijõudu. Ka suudavad konkurentsivõimelised riigid teistest enam rahvusvahelistel turgudel kaupu ja teenuseid müüa ning saavad rohkem välismaiseid otseinvesteeringuid. Konkurentsi arengut ergutab muude abinõude kõrval ka siinsete ettevõtete konkurentsivõime edetabeli koostamine. See pakub võimalust võrrelda end konkurentidega, hinnata ettevõtte edukust, tulemuslikkust ja jätkusuutlikkust ning seada uusi ambitsioonikaid eesmärgi.

„Tänapäeval on riigi rolliks luua eelkõige võimalikult liberaalne majanduskeskkond ning anda soovijatele – ettevõtjatele, võimalus ennast proovile panna,“ ütleb Kaubanduskoja peadirektor Mait Palts. „Vahel arvatakse, et riik peaks oma sekkumisega ettevõtete käitumist palju suuremas matus mõjutama, kuid süsteemile, mis põhineb vabal turumajandusel ning avatud konkurentsil, ei ole keegi suutnud pakuda ühtegi tõsiseltvõetavat alternatiivi, mis motiveeriks samavõrd või enamgi ettevõtlusega tegelema ning tulu genereerima. Ettevõtjate jaoks on oluline tunnustus, kuid veelgi olulisem poliitikute aru-

saamine sellest, et rahva heaolu tõus ning riigi üldine areng eeldavad pikaajalist majanduskasvu, ettevõtluse arendamisvajaduste mõistmist ning ettevõtluse ning ettevõtlikkuse väärtustamist ühiskonnas tervikuna,“ lisab ta.

Eesti Ettevõtete Konkurentsivõime Edetabelis tuuakse ära ettevõtted, kes selleks ise soovi avaldavad, esitades möödunud majandusaasta kohta järgmised näitajad: müügitulu, puhaskasum/-kahjum, tööhõukulud, investeeringud põhivarasse, ekspordikäive, omakapital ja aasta keskmine töötajate arv. Seejärel selgitatakse välja üldine konkurentsivõime paremusjärjestus, mille tulemusena selgub Eesti konkurentsivõimelisim ettevõtte. Lisaks üldvõitjale seatakse paremusjärjestusse konkurentsivõimelisimad väikese ja keskmise suurusega ettevõtted.

Tegevusvaldkonniti koostatakse edetabelid järgmistes valdkondades: jaekaubandus, hulgi-kaubandus, tööstus ja energeetika, toiduainetööstus, ehitus, side/kommunikatsioon/IT-teenused, transport ja logistika, põllu- ja metsamajandus, turism, finantsvahendus, äri-teenindus ja kinnisvara, teenindus. 2012. aastal otsustati konkursi käigus lisada edetabelisse uus vald-

kond – projekteerimine ja arhitektuur. Selles valdkonnas tegutseb Eestis sadu ettevõtet, kelle jaoks ehitusettevõtetega konkureerimine ei ole kuidagi mõistlik (senini oli see ainus kõige ligilähedasem valdkond) ja nii sündis konkursil uus valdkond selle valdkonna ettevõtete kiiduväärt ettepanekul.

Kõikide edetabelite koostamisel lähtutakse ettevõtete statistilistest näitajatest, mistõttu nende järjestus eri tabelites ei pruugi täielikult kokku langeda. See leitakse nende kõigi näitajate nominaalhävete liitmise teel, st mida suurem positiivne summa või väiksem negatiivne summa, seda kõrgem koht.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda on edetabelit koostanud alates 2003. aastast, 2006. liitus Eesti Töötajate Keskkliit, tehniliste arvestuste ja edetabeli koostamise meetodikaga abistab Eesti Konjunktuuriinstituut, tehes koostööd Lausanne'i Juhtimise Arendamise Instituudiga.

Selleks et väärtustada ettevõtjate rolli Eesti ühiskonnas, teeb ETV ettevõtluskonkursside (nii „Eesti ettevõtete konkurentsivõime edetabel 2012“ kui „Ettevõtluse auhind 2012“) pidulikust galaõhtust 20. septembri õhtul Estonia kontserdisaalis ka teleülekanne. ■

OLULINE:

Sel aastal 10. korda koostatava Konkurentsivõime Edetabeli eesmärk on selgitada välja konkurentsivõimelisimad ettevõtted ja pakkuda ettevõtetele võimalust võrrelda end teiste omasugustega.

Konkurentsivõime edetabel koostatakse üldedetabelina, alates aastast 2007 ka väike- ja keskettevõtete arvestuses ning tegevusalade kaupa 13 kategoorias protsentuaalses võrdluses esimestega. Eesti konkurentsivõimelisima ettevõtte tiitli pälvinud ettevõtted läbi aegade:

- 2003: **Eesti Energia**
- 2004-2006: **Hansapank** (tänapäev Swedbank)
- 2007-2008: **Tallink Grupp**
- 2009: **Mažeikiu Nafta Trading House** (tänapäev Orlen)
- 2010: **Tallink Grupp**
- 2011: **EMT**

Ettevõtluskonkursside võitjatest kirjutame järgmises Teatajas ja ka veebilehel www.konkurents.ee. 20. septembril ilmub konkurssidest ka Director Meedia koostatud värske trükis „Eesti parimad ettevõtted 2012“.

SISUKORD

JUHTKIRI	
Konkurents on edasiviiv jõud	3
SEADUSANDLUS	
Maksukorralduse seaduse sätteid plaanitakse täpsustada	5
Muudatused keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses	7
Varssavi konventsioonist	8
EUROOPA UUDISED	
Pärandimaksust	9
STRATEEGILINE FILANTROOPIA	
Vabaühenduste ühiskondliku mõju hindamise käsiraamat on suunanäitajaks ka ettevõtetele ja filantroopidele	12
REGIONAALARENG	
Pärnu sõpruslinnas Vaasas	13
UUED TEHNOLOOGIAD	
Pilveteenus – Eesti ettevõtete võimalus	14
EKSPORT	
Alusta ekspordi internetis	15
TEATED	16
LIIKMELT LIIKMELE	21
RIIGIHANKETEATED	21
UUED LIIKMED	22

KALENDER

20. september	Konkurentsivõime Edetabel 2012 võitjate autasustamine Estonia Kontserdisaal (Estonia pst 4, Tallinn) Piret Salmistu • Tel: 604 0060 • E-post: piret@koda.ee
25. september	Seminar „Projekteerimise ja ehitustööde riigihanked – hea tava ja praktika“ Atlantise konverentsikeskuses (Narva mnt 2, Tartu) Toomas Hansson Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
26. september	Seminar „Pilvetehnoloogia – millist kasu saavad Eesti ettevõtted?“ Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Moonika Kukk Tel: 604 0060 • E-post: moonika.kukk@koda.ee
27. september	Hommikukohv suursaadikuga: Eesti suursaadik Tšehhis Lembit Uibo Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Priit Raamat Tel: 604 0060 • E-post: priit@koda.ee
27. september	Finantskoolitus firma võtmeisikutele • II Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
27.–29. september	Äriviisit Peterburisse Kristy Tättar Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee
2. oktoober	Hollandi sihtturuseminar Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Kristy Tättar Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee
12. oktoober	Ida-Virumaa arengukonverents 2012 Jõhvi Kontserdimajas (Pargi 40, Jõhvi) Margus Ilmjärv Tel: 502 3699 • E-post: margus@koda.ee
16. oktoober	Finantskoolitus firma võtmeisikutele • II Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
19. oktoober	Korea sihtturuseminar „Võimalused Korea IT- ja elektroonikasektoris“ Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Kristy Tättar Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee
13.–15. november	Toiduainetööstuse ettevõtete kontaktreis Taani Kristy Tättar Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

**TÄPSEM INFO KÕIGI ÜRITUSTE KOHTA
AADRESSIL WWW.KODA.EE**

MAKSUKORRALDUSE SEADUSE

SÄTTEID PLAANITAKSE TÄPSUSTADA

MART KÄGU
Poliitikakujundamise
ja õigusosakonna jurist

Hiljuti avaldatud maksukorralduse seaduse eelnõu muudatusettepanekud puudutavad eelkõige elektroonilise asjaajamise edendamist, maksusumma sissenõudmise aegumise sätteid, intresside arvestamise ning tagastusnõuete menetlemise regulatsiooni.

OLULINE:

- Eelnõu üheks eesmärgiks on elektroonilise asjaajamise edendamine.
- Õigusselguse huvides soovitakse eelnõus sätestada ettemaksukonto definitsioon.
- Täpsustatakse erinevaid üksikuid sätteid, mida on praktikas mitmeti tõlgendatud.

Eeltoodu oli põgus ülevaade kavandatavatest muudatustest ning täpsemalt on võimalik eelnõu ja selle seletuskirjaga tutvuda Kaubanduskoja kodulehel www.koda.ee.

Lisaks eeltoodule täpsustatakse eelnõus mõisteid ning erinevaid üksikuid sätteid, mida on praktikas mitmeti tõlgendatud. Hea meel on tõdeda, et sätete selguse tagamisel on arvesse võetud ka asjakohast Riigikohtu praktikat. Alljärgnevalt tutvustamegi ülevaatliselt kavandatavaid muudatusi.

Seadusesätete selguse suurendamine

Kehtiva seaduse järgi kohaldatakse maksustamisel välislepingu sätteid üksnes juhul, kui maksuseadus on vastuolus välislepingus sätestatuga. Siin on aga segadust tekitanud olukorrad, kus välislepingus reguleeritakse maksustamisega seotud küsimusi, mida ei ole maksuseadustes reguleeritud ja seega vastuolu iseenesest puudub. Eelnõu sätestab selgelt nii, et sellisel juhul tuleb lähtuda samuti välislepingus sätestatust.

Muudatusettepanek, millega sätestatakse üheselt mõistetavalt, et juriidilise isiku õigusvõime lõppemisel lõpeb ka juriidilise isiku maksuvõlg, tuleneb otseselt Riigikohtu praktikast (vt näiteks lahend nr 3-3-1-75-09). Vastavas Riigikohtu la-

hendis on selgelt öeldud, et õigusi ja kohustusi omab õigusvõimeline juriidiline isik ning juriidilise isiku registrist kustutamine tähendab tema õiguste ja kohustuste, sh maksukohustuste lõppemist. Praktikas on seda varasemalt ka teisiti tõlgendatud, mis on põhjustanud mitmeid vaidlusi ning seetõttu on põhjendatud vajadus see vaidluskoht seadusest likvideerida.

Praktikas on erimeelsusi tekkinud ka sellelt pinnalt, kas süü vormide tuvastamisel tuleb lähtuda võlaõigusseaduse regulatsioonist või karistusseadustikus sätestatust. Eelnõu sätestab selgelt, et lähtuda tuleb võlaõigusseadusest. See tähendab, et süü vormideks on hooletus, raske hooletus ja tahtlus. Eeltoodu on oluline eelkõige seetõttu, et isikule oleks üheselt selge, millisel alusel tema süü kohustuse rikkumise korral tuvastatakse. Lisaks toob see selguse tõendamiskriteeriumi ja tõendamiskriteeriumi jaotuse osas.

Järjekordne küsimus, mis on tõusetunud praktikas ja millele seadus selget vastust ei anna on see, kas maksuhalduril on õigus nõuda maksuvõlg sisse kolmandalt isikult (teha MKS S-s 96 sätestatud vas-

tutusotsust), kui äriühing on äriregistrist kustutatud? Eelnõu vastab sellele küsimusele eitavalt tuginedes Riigikohtu praktikale, mis ütleb, et maksuvõlg lõppeb äriühingu äriregistrist kustutamise ja sellisel juhul ei ole maksuhalduril õigus nõuda maksuvõlga sisse äriühingu juhatuse liikmelt. Seega vastutusotsust ei tehta, kui maksuvõlg on lõppenud.

Kuivõrd kehtivas seaduses puudub ettemaksukonto definitsioon, siis soovitakse eelnõus õigusselguse huvides sätestada vastav mõiste. Ettemaksukonto on riikliku maksuhalduri juures olev konto, kus peetakse arvestust maksukohustuslase kõigi rahaliste kohustuste ja enamastatud summade üle. Ettemaksukontol oleva enamastatud arvelt toimub tähtpäeva saabumisel kohustuste täitmine automaatselt. Isik saab soovi korral taotleda ettemaksukontol oleva summa ülekandmist enda pangakontole. Eelnõu kohaselt on maksukohustuslasel õigus maksuhaldurile esitada enamastatud tagastamise taotlus viie aasta jooksul ettemaksukontol viimase kande tegemisest arvates. Nimetatud tähtpäeva jooksul tagasi taotlemata summad kantakse riigieelarvesse.

Elektroonilise asjaajamise edendamine

Eelnõu üheks eesmärgiks on ka elektroonilise asjaajamise edendamine. Üheks selliseks sammuks on soov sätestada maksuhaldurile õigus saata omal algatusel maksukohustuslase poolt maksuhaldurile teatatud elektronposti aadressile või mobiiltelefoni numbrile (lühisõnumina) meeldetuletusi ja muud maksukohustuslast puudutavat informatiivse tähendusega, st ilma juriidilise tähenduseta teavet. Loomulikult peaks sellise võimaluse olemasolu korral olema välisstatud see, et maksukohustuslasele hakatakse edastama ülemäärast ja mittevajalikku informatsiooni. Ka seletuskirjas rõhutatakse, et hea halduse põhimõtte kohaselt peaks toimuma isiku teavitamine kaalutletult (valikuliselt ja põhjendatult), st üksnes juhtudel, kus see võib maksuseadusest tuleneva kohustuse korrektsel täitmisel tõepoolest kasuks tulla.

Eelkõnelduga seondub tihedalt muudatustepanek, mis näeb ette võimaluse toimetada dokument kätte ka läbi e-maksuameti keskkonna. Iseenesest oleks see loogiline, sest suur osa maksukohustuslasi kasutab niikuinii maksuhalduriga suhtlemiseks aktiivselt e-maksuameti keskkonda. Eelnõu kohaselt saab dokumenti aadressaadile läbi e-maksuameti kätte toimetada üksnes juhul, kui isik on MTAga sõlminud e-maksuameti teenuse kasutamise lepingu ning ta on maksuhaldurile teatanud oma elektronposti aadressi või mobiiltelefoni numbri. Viimaste kontaktandmete kaudu teavitatakse isikut dokumendi laekumisest e-maksuameti keskkonda. Eelnõu täpsustab eeltoodud muudatustest tulenevalt, millal loetakse

dokument kättetoimetatuks ning mis tingimustel saadetakse isikule täiendavalt dokument ka paber kandjal.

Maksuametile esitatavad andmed äriühingu omanike kohta

Eelnõu kohaselt täiendatakse maksukorralduse seadust selliselt, et mitteresidendist juriidilisel isikul tuleb püsiva tegevuskoha registreerimisel MTAl esitatavas avalduses märkida muu hulgas ka äriühingu aktsionäri või osaniku nimi ja isiku- või registrikood ning isikukoodi puudumisel sünnikuupäev, -kuu ja -aasta. Kehtiv seadus kohustab eelkõneldud teavet esitama üksnes sellised mitteresidendist juriidilised isikud, kes ei ole ELi liikmesriigi või sellise riigi resident, kellega Eestil on sõlmitud välisleping, mis võimaldab MTA saada selle riigi maksuhaldurilt vajalikku teavet. Muudatust põhjendatakse vajadusega tuvastada Eestis tegutsevate välismaa äriühingute omanikud ka olukorras, kus ELi liikmesriik või Eestiga välislepingu sõlminud riik ei kogu andmeid oma riigi residentist äriühingu aktsionäride või osanike kohta.

Maksuvõlgadega seonduv

Kehtiv seadus näeb ette, et maksuvõlgade puudumise tõend väljastatakse, kui maksukohustuslase maksuvõlg kõikide sama maksuhalduri poolt hallatavate maksude puhul ei ületa 15 eurot. Eelnõuga soovitakse vastavat summat alandada 10 euron. Muudatuse eesmärgiks on ühtlustada eelkõneldud piirmäär maksuteate (MKS § 88 lg 2) ja maksuotsuse (MKS § 100 lg 1) koostamise piirmääradega, mis on kehtiva seaduse kohaselt samuti 10 eurot.

Eelnõuga soovitakse lühendada maksusumma määramise aegumistähtaega. Muudatuse kohaselt soovitakse vähendada maksusumma tahtlikult tasumata või kinni pidamata jätmise korral maksusumma määramise tähtaega kuuelt aastalt viiele. Põhjus on eelkõige see, et ajaline faktor toob kaasa raskusi tõendamisel ning kuudel aastal määratud võlgnevuste laekumine on äärmiselt madal. Seletuskirjas mõeldakse eeltoodust tulenevalt, et mõistlikum oleks maksuhalduril keskenduda ajaliselt lähematele maksuperioodidele. Muuhulgas näeb eelnõu ette, et maksusumma sundtäitmise aegumistähtaega lühendatakse seitsmelt aastalt viiele aastale. Muudatus seondub asjaoluga, et reaalselt on üle viie aasta tagasi tekkinud maksuvõlgade sissenõudmise tulemuslikkus väga madal. Täpsustavalt olgu mainitud, et eelnõuga soovitakse muuta ka maksusumma sundtäitmise aegumise katkemise aluseid.

Eelnõu näeb ette ühe täiendava aluse maksuvõla ajatamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks. Nimelt võimaldab eelnõu maksuhalduril tunnistada maksuvõla ajatamise otsus kehtetuks, kui maksukohustuslase ajatatud maksuvõla suhtes algatatakse saneerimis- või võlgade ümberkujundamise menetlus. Juhul, kui maksukohustuslase suhtes algatatud saneerimismenetlus lõppeb ennetähtaegselt või võlgade ümberkujundamiskava tühistatakse, oleks maksukohustuslasel eelnõu kohaselt võimalik uuesti taotleda maksuvõla tasumise ajatamist.

Lisaks eeltoodule täpsustatakse eelnõus intresside arvestamise aegumistähtaegadesse puutuvat. ■

S erine praktika ning erinevad uuringud on näidanud, et keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise menetluse juures esineb probleeme. Näiteks on eelnõu seletuskirjas välja toodud, et keskkonnamõju hindamise aruanded on halva kvaliteediga, protsessid ei ole läbi paistvad ning keskkonnamõju strateegilise hindamise ja planeeringute menetlused ei ole ühendatud. Seetõttu oli vaja keskkonnamõju hindamine tervikuna üle vaadata ning probleemidele lahendused leida.

Järelevalve asendamine konsulteerimisega

Eelnõu üheks olulisemaks muudatuseks on senisel kujul kehtinud keskkonnamõju hindamise järelevalve asendamine laiaulatusliku

Seaduse jõustumisel peab otsustaja küsima enne otsuse tegemist arvamust ka asjaomastelt asutustelt. Selline muudatus parandab eelduslikult mõju hindamise protsessi taset ning aitab vältida võimalikke konflikte hilisemates keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessi etappides.

asutustega konsulteerimise kohustuse kehtestamisega. See tähendab, et otsustaja ehk tegevusloa andja kaasab varakult keskkonnamõju hindamise protsessi asjaomased asutused, kes oma pädevusvaldkonnast lähtuvalt annavad seisukoha keskkonnamõju hindamise dokumentatsiooni sisu kohta.

MUUDATUSED

KESKKONNAMÕJU HINDAMISE JA KESKKONNA- JUHTIMISSÜSTEEMI SEADUSES

MARKO UDRAS
Politikakujundamise
ja õigusosakonna jurist

Keskkonnaministeerium on koostanud eelnõu, mille eesmärgiks on muuta keskkonnamõju hindamise protsess efektiivsemaks, selgemaks ning läbipaistvamaks. Eelnõuga soovitakse muuhulgas asendada praegusel kujul kehtiv järelevalve laiaulatusliku asutustega konsulteerimise kohustusega ning vähendada ökomärgist omavate ettevõtete maksukoormust.

Praegu kehtiva seaduse alusel peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas teatud valdkondade (nt energeetika, keemiatööstus, jäätmeäitlus) tegevusel on oluline keskkonnamõju. Seaduse jõustumisel peab otsustaja küsima enne otsuse tegemist arvamust ka asjaomastelt asutustelt. Selline muudatus parandab eelduslikult mõju hindamise protsessi taset ning aitab vältida võimalikke konflikte hilisemates keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessi etappides.

Ökomärgise taotlemine muutub odavamaks

Eelnõuga soovitakse vähendada Euroopa Liidu ökomärgist omavate ettevõtete maksukoormust. Hetkel on ökomärgise taotlemise tasu ligikaudu 256 eurot ning selle kasutamise eest tuleb maksta teatud protsent eelmise aasta ökomärgisega märgistatud toote käibe pealt. Eelnõu kohaselt hakkab

ökomärgise taotlemise ja kasutamise tasu sõltuma ettevõtte suurusest. Näiteks mikroettevõtte (kuni 9 töötajat) väheneb keskkonnamärgise taotlemise tasu 200 euroni ning selle kasutamiseõiguse eest tuleb tasuda 50 eurot aastas.

Maksukoormuse vähendamise eesmärgiks on motiveerida ettevõteteid nimetatud märgist taotlema ja oma toodetel kasutama. Üldisemaks eesmärgiks on keskkonnasõbralike ettevõtete arvu suurendamine. Hetkel omab ökomärgist Eestis ainult üks ettevõtte, kelleks on Kaubanduskoja liige AS Eskaro. Ökomärgise taotlemise ja kasutamise kohta saab rohkem teavet Keskkonnaministeeriumi kodulehelt: www.envir.ee.

Seadusemuudatuste mõju

Kokkuvõtvalt võib öelda, et eelnõuga kavandatud muudatused ei avalda Eesti ettevõtetele olulist majanduslikku mõju ega suurenda halduskoormust. Eelnõu jõustumisel võib küll pikeneda keskkonna-

mõju hindamise menetlus laiaulatusliku konsulteerimise sätestamise tõttu, kuid samas toob see muudatus endaga kaasa ka täiendavat ja olulist teavet, mis aitab kogu mõju hindamise protsessi muuta kvaliteetsemaks ja läbipaistvamaks.

Senise järelevalve asendamine konsulteerimisega võib suurendada ka halduskoormust otsustajal ehk tegevusloa väljaandjal, kuid mitte ettevõtjal. Teatud olukordades võib ettevõtjate koormus isegi väheneda. Kui praegu võib keskkonnamõju hindamise algatada ka juhul, kui kavandatav tegevus ei too kaasa olulist keskkonnamõju, siis muudatuste jõustumisel on sisuliselt välistatud põhjendamata keskkonnamõju hindamise algatamine.

Seadus plaanitakse jõustada neljanda kuu esimesel päeval pärast seaduse avaldamist Riigi Teatajas. Seega ei hakka eelpool kirjeldatud muudatused kehtima kindlasti enne 2013. aastat. ■

OLULINE:

- Praegusel kujul kehtiv keskkonnamõju hindamise järelevalve asendatakse laiaulatusliku asutustega konsulteerimise kohustusega.
- Ökomärgise taotlemise ja kasutamise tasud alanevad.
- Eelnõuga kavandatud muudatused ei mõjuta oluliselt ettevõtete halduskoormust.

Eelnõu ja seletuskirjaga saab põhjalikumalt tutvuda Kaubanduskoja kodulehel www.koda.ee. Eelnõuga seotud arvamused on oodatud hiljemalt 24. septembriks e-postile marko@koda.ee.

VARSSAVI KONVENTSIOONIST

KOIDU MÖLDERSON
Politikakujundamise
ja õigusosakonna jurist

Varssavi konventsioon puudutab rahapesu ning kriminaaltulu avastamise, arestimist ja konfiskeerimist ning terrorismi rahastamist ning allakirjutamiseks avati see 2005. aastal Varssavis. Konventsioonile on praeguse seisuga kirjutanud alla 33 riiki ja Euroopa Liit ning ratifitseerinud 22 Euroopa Liidu liikmesriiki. Hetkel soovibki Eesti konventsiooni ratifitseerida.

OLULINE:

- Konventsioon jõustus rahvusvaheliselt 1. mail 2008.
- Konventsioonist tulenevalt tuleb muuta:
 - arestitud varade haldamise süsteemi,
 - konfiskeerimisotsuste täitmist.

Ka seletuskirja koostajad on öelnud, et rahapesu (ja selle vastu võitlemine) ei ole mingi uus nähtus ning lisaks Varssavi konventsioonile on valdkonda reguleeritud mh Euroopa Nõukogu 1990. aasta rahapesu ning kriminaaltulu avastamise, arestimise ja konfiskeerimise konventsiooni, ÜRO 1999. aasta terrorismi rahastamise tõkestamise rahvusvahelise konventsiooni ja ÜRO Julgeolekunõukogu 2001. aasta resolutsiooniga terrorismi ohust rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule.

Eestis on vastav valdkond reguleeritud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse ning karistusseadustikuga, põhinedes peamiselt Euroopa Liidu 1990. aasta konventsioonil. Paljud põhimõtted jäävad Varssavi konventsiooni ratifitseerimisega küll muutmata, kuid mõningal määral on vaja täiendada nii rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadust kui ka karistusseadustikku ning reformimist vajab arestitud varade haldamise süsteem, kuna kehtiv süsteem ei täida konventsioonis ette nähtud nõudeid.

Konventsioon jõustus rahvusvaheliselt 1. mail 2008. Eesti suhtes

jõustub konventsioon kolme kuu möödudes peale ratifitseerimist (ja vajalike toimingute teostamist).

Nagu eespool mainitud, vajab muutmist arestitud varade haldamise süsteem ning konfiskeerimisotsuste täitmine. Eestis eksisteerib kaks konfiskeerimissüsteemi: karistusõiguslik konfiskeerimine ja haldusõiguslik konfiskeerimine. Karistusõiguslik konfiskeerimine eeldab isiku süüdimõistmist ja konfiskeerimine otsustatakse süüteomenetluses või pärast selle lõppu. Haldusõiguslikuks konfiskeerimiseks võib prokuratuur või rahapesu andmebüroo halduskohtule esitada taotluse omanikuta (või mille tegelikku omanikku ei suudeta kindlaks teha) vara riigi omandisse kandmiseks ka juhul, kui vara ei konfitseerita kriminaalmenetluse käigus.

Konventsioonis sätestatud peetakse vajalikuks seetõttu, et mitmed riigid ei oma piisavalt laiaulatuslikku ja efektiivset seadusandlikku regulatsiooni konfiskeerimise rakendamiseks. Konventsiooni seletuskirja kohaselt peavad riigid eelkõige õiguslikult tagama, et kuriteovahendite ja kriminaaltulu

konfiskeerimine oleks võimalik ning tagama õiguslike meetmetega ka riikidevahelise koostöö.

Varssavi konventsiooni uuteks säteteks on muuhulgas pangatehingute jälgimise osa, jättes küll igale riigile iga juhtumi puhul eraldi otsustada, kas ja millistel tingimustel pangakonto jälgimise abi osutada vastavalt siseriiklikule õigusele. Muuhulgas võivad riigid omavahel kokku leppida vastavalt olukorrale, kas jälgimist teostatakse igapäevaselt või näiteks piisab jälgimisest üks kord nädalas.

Võrreldes Euroopa Nõukogu 1990. aasta konventsiooniga sisaldab konventsioon täiesti uut peatükki, mis sätestab rahapesu andmebüroo rolli rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisel. Rahapesu andmebüroode koostöö hõlmab nii võitlust rahapesu kui ka terrorismi rahastamise vastu. Iga riik peab tagama, et rahapesu andmebüroo oleks võimeline tegema koostööd informatsiooni kogumiseks ja analüüsimiseks mistahes fakti kohta, mis võib olla seotud rahapesuga, seejuures ei ole oluline, kas tegemist on nn politsei-tüüpi või administratiivset tüüpi rahapesu andmebürooga. ■

Põhjalikumalt on võimalik Varssavi konventsiooni tekstiga tutvuda Koda kodulehel www.koda.ee ning oodatud on ka kõik kommentaarid konventsiooni osas e-posti aadressile koidu@koda.ee.

PÄRANDIMAKSUST

REET TEDER

Kaubanduskoja esindaja Euroopa
Majandus- ja Sotsiaalkomitees

Pärandimaks on maks, mida Eestis ei ole. See aga ei tähenda, et see ei oleks probleemiks Euroopa Liidu (EL) teistes riikides. Välismaal vara pärivad Euroopa Liidu kodanikud seisavad sageli silmitsi enam kui ühe liikmesriigi maksunõudega (mitmekordne maksustamine). Lisaks maksustavad mitmed liikmesriigid välismaist pärandit kõrgema maksumäära alusel kui siseriiklikku pärandit (maksualane diskrimineerimine).

Sellistel juhtudel võib pärandi saamine põhjustada kodanikele põhjendamatu raskusi. Eelkõige väikestel ettevõtetel võib omanike surma korral tekkida probleeme vara üleminekuga. Kodanike kaitseks maksualase diskrimineerimise eest on olemas õiguskaitselahendid, ent sageli ei ole need tõhusad nende kasutamise suurte kulude tõttu. Kuna

Kuna mitmel liikmesriigil on õigus maksu sisse nõuda, siis tegelikult aga puuduvad need õiguskaitselahendid, mis kaitseksid kodanikke mitmekordse maksustamise eest.

mitmel liikmesriigil on õigus maksu sisse nõuda, siis tegelikult aga puuduvad need õiguskaitselahendid, mis kaitseksid kodanikke mitmekordse maksustamise eest. Selline on õiguslik raamistik praegu, kus ühest liikmesriigist teise liikuvate ELi kodanike arv on ajavahemikul 2005-2010 kasvanud 3 miljoni võrra, ulatudes 12,3 miljoni inimeseni ning piiriülene kinnis-

varaomand Euroopa Liidus on perioodil 2002-2010 kasvanud ligikaudu 50%. Samuti on oluliselt kasvanud portfelliinvesteeringud. Samal ajal kui pärandi mitmekordne või diskrimineeriv maksustamine võib isikuid tugevasti mõjutada, moodustavad pärandimaksudest saadavad tulud vähem kui 0,5% ELi liikmesriikide kogu maksumulust, sealjuures moodustavad piiriüleised juhud sellest murdosa.

Seda kõike arvesse võttes üllitas Euroopa Komisjon vastavateemalise teatise („Piiriüleste pärandimaksutõkete kõrvaldamine ELis“) ja soovitusena („Komisjoni soovitus pärandi topeltmaksustamise vähendamise kohta“). Nendega püüab Euroopa Komisjon piiriüleseid pärandimaksuprobleeme lahendada eri liikmesriikide pärandimaksu regulatsioone ühtlustamata. Euroopa Komisjoni (EK) teatise ja soovitusena eeldatav mõju peaks olema järgmine:

- mitmekordset maksustamist vähendatakse riiklike maksuraamistike tõhusama omavahe- lise sobivuse tagamisega, maksude vähendamise süsteemi peaks rakendama neis liikmesriikides, kellel on õigus maksu sisse nõuda;

- kinnisvara korral oleks esmane maksustamisõigus riigil, kus vara asub ning maksusoodustust peaksid kohaldama teised asjaomased liikmesriigid;
- vallasvara puhul, mis on seotud püsiva tegevuskohaga teises riigis, oleks esmane maksustamisõigus selle liikmesriigil ja teised liikmesriigid kohaldaksid selle suhtes maksusoodustust, võttes aluseks esimese liikmesriigi poolt kohaldatud maksumäära;
- surnud isiku liikmesriigil oleks pärija liikmesriigi suhtes pärandimaksu kohaldamise eelisõigus. Pärija liikmesriik peaks võimaldama maksusoodustust surnud isiku liikmeriigis tasutud maksu osas;
- kui surnud isik või pärija on oma asukoha, elukoha või kodakondsuse tõttu seotud enam kui ühe liikmesriigiga, toimub maksustava riigi määratlemine kõige tihedama isikliku sideme määramise reegli (*tie breaker rules*) alusel.

Seda EK teatist ja soovitusena arutab ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK). Üldiselt EMSK küll toetab EK teatise väljapakutut, kuid ühtlasi soovib, et:

- EK läheks kaugemale piiriüleste maksuküsimustest, et käsitleda võimalikke moonutatavaid mõjusid, mis tulenevad erinevustest pärandimaksubaasi arvutamisel eri liikmesriikide maksujurisdiktsioonis, ja sätestaks kogu Euroopa Liidus kohaldatavad ühtsed põhimõtted, mis tugineksid vara puhasväärtuse õiglasele hindamisele ning tagaksid ettevõtteüksuse äritegevuse jätkumise;
- edendaks aktiivselt toimivamaid, tõhusamaid ja kodanikusõbralikumaid maksusüsteeme, mis asetavad maksumaksjatele võimalikult väikse maksukoormuse;
- uuriks probleeme, millega ELi kodanikud piiriüleste pärandimaksujuhtude korral kokku puutuvad;
- uuriks võimalusi pärandi maksustamise lihtsustamiseks piiriülestes olukordades süsteemi kaudu, mille puhul kohaldatakse maksu üks kord ühes kohas, mille määrab kindlaks vara asukoht.

Siintoodud EMSK seisukohad ei ole veel lõplikud, EMSK täiskogu peab nende suhtes veel oma otsuse langetama, kuid nagu mitme muu teema puhul aimub neist suund – „rohkem Euroopat“. ■

EUROOPA UUDISED

2011. AASTAL SAI GLOBALISEERUMISEGA KOHANEMISE FONDIST TOETUST ÜLE 21 000 TÖÖTAJA

Euroopa Komisjon kiitis 4. septembril heaks aruande, mille kohaselt aidati 2011. aastal Euroopa Globaliseerumisega Kohanemise Fondi (EGF) vahendite abil leida uusi töökohti rohkem kui 21 000 töötajale, kes olid majanduskriisi ja globaliseerumise tõttu oma töökoha kaotanud.

„Globaliseerumisega Kohanemise Fond on osutunud tõhusaks vahendiks, mille kaudu toetatakse neid, kes on oma töö kaotanud. Fond on ELi solidaarsuse väljendamise vahend, mis aitab inimestel ja piirkondadel ulatuslikest koondamistest taastuda,“ ütles ELi tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse volinik László Andor.

2011. aastal maksti fondist töötajate aitamiseks toetust kogusummas 128 miljonit eurot kaheteistkümnes liikmesriigis (Austria, Belgia, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Madalmaad, Poola, Prantsusmaa, Portugal, Saksamaa, Taani ja Tšehhi Vabariik).

„Alates EGF-i loomisest 2007. aastal on fondi vahenditest saanud või hakkavad abi saama kokku umbes 91 000 koondatud töötajat koolitustel osalemiseks, töökoha otsinguteks või muudeks toetusteks. EGFil on jätkuvalt määrava tähtsusega roll tööpuudusega võitlemisel,“ lisas Andor.

Toetust anti liikmesriikides kavandatud ja rakendatud aktiivsete tööturumeetmete kaasrahastamiseks. EGF kaasrahastas meetmetest 65%, liikmesriigid andsid ülejäänud 35%.

EUROOPA KOMISJON KUTSUB LIIKMESRIIKE TUNNUSTAMA VÄLJASPOOL KOOLI JA ÜLIKOOI OMANDATUD OSKUSI

Euroopa Komisjon võttis 6. septembril vastu ettepaneku, millega soovatakse edendada väljaspool kooli või ülikooli omandatud oskuste tunnustamist liikmesriikides. „Meie eesmärk on tagada kõigile inimestele võimalus täiustada oma oskusi ja suurendada oma konkurentsivõimet, kasutades täielikult ära olemasolevaid õppimisvõimalusi, kas siis töökoha, vabaühenduste või interneti kaudu,“ ütles Euroopa hariduse, kultuuri, mitmekeelsuse ja noorsoo volinik Androulla Vassiliou.

Eelkõige soovatakse suurendada töövõimalusi noorte töötute ja madalama formaalse kvalifikatsiooniga inimeste jaoks. Samuti on eesmärgiks seotud suurendada juurdepääsu kõrgharidusele, eriti küpsemas eas õppurite jaoks.

Komisjon palub liikmesriikidel 2015. aastaks luua riiklikud süsteemid väljaspool haridussüsteemi omandatud oskuste tunnustamiseks. See võimaldaks inimestel tööd leida ka siis, kui kool on pooleli jäänud või kui vajalikud oskused on saadud näiteks iseseisvalt õppides. Praegu on sellise hariduse tunnustamise igakülgset süsteemi olemas üksnes Soomes, Prantsusmaal, Luksemburgil ja Hollandil.

Komisjoni ettepanek moodustab osa strateegia „Euroopa 2020“ algatusest „Uute oskuste ja töö-

kohtade tegevuskava“ ja „Noorte liikuvus“. Ettepanek täiendab Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku. Ka komisjoni ettepanek uue programmi „Erasmus kõigile“ (2014–2020) kohta näeb ette kõigi haridussektorite rahastamist, hõlmates nii koole, täiskasvanuharidust, kõrgharidust, kutseharidust ja -koolitust kui ka koolivälisest õpet. Komisjoni ettepanekut hakkab nüüd arutama Euroopa Liidu Nõukogu ning see kavatakse vastu võtta haridus- ja noorsooministri te kohtumisel 23.-24. novembril.

EUROOPA KOMISJON KAVANDAB INNOVAATILISI LAHENDUSI RAADIOSPEKTRI ÜHISKASUTUSE ABIL

Septembri alguses avalikustas Euroopa Komisjon mobiil- ja traadita andmeside kiire kasvuga seotud probleemide lahendamist käsitleva kava, mille kohaselt traadita tehnoloogilised lahendused ja lairibaühendused saaksid raadiospektrit jagada. „Raadiospekter on majanduse liikumapanev jõud, seda kasutavad kõik inimesed ja ettevõtjad. Kui spekter otsa saab, siis mobiilsidevõrgud ja lairibaühendused lakkavad töötamast. Seda ei saa lubada, seega peame kõnealuse nappi ressursi maksimeerimiseks seda taaskasutama ja looma vastava ühisturu,“ ütles Euroopa Komisjoni asepresident, digitaalarengu tegevuskava eest vastutav volinik Neelie Kroes.

Tänu uutele tehnoloogilistele lahendustele saavad raadiospektrit

jagada mitu kasutajat, nt interneti-teenuse osutajad, ning võimalik on ka näiteks ringhäälinguks kasutatavate eri sagedusribade vahelise spektri kasutamine muul eesmärgil. Spektrit käsitlevad riigisisesed õigusaktid ei kajasta tihti uusi tehnoloogilisi võimalusi, mistõttu mobiil- ja lairibaühenduste kasutajate jaoks võib nõudluse kasvades teenuse tase halveneda. Ka takistab see ühtse turu väljaarendamist kõnealuste kommunikatsiooniteenuste valdkonnas.

Euroopa ühine lähenemisviisi spektri jagamisele aitaks suurendada mobiilsidevõrkude läbilaskevõimet, vähendada traadita lairibaühenduste hinda ja luua uusi turge näiteks teatava spektri eraldamisega seotud kaubeldavate teisete õiguste valdkonnas.

ELi uue raadiospektripoliitika programmi (IP/12/141) esimese sammuna seisab komisjon selle eest, et reguleerijaid toetaksid traadita innovaatilisi lahendusi, jälgides siseturu litsentsivabu ühtlustatud sagedusribasid ja laiendades neid võimaluse korral raadiospektrit käsitleva otsusega (676/2002/EÜ) ette nähtud asjakohaste meetmete abil. Samuti loodab komisjon saavutada olukorra, kus kogu ELis kasutatakse ühetaolist regulatiivset lähenemisviisi seoses jagatud kasutusõigustega, millega spektrit jagavatele kõigile kasutajatele (nii praegustele kui ka uutele) antakse stiimulid ja tagatakse õiguskindlus. Raadiospekter on väärtuslik, aga üha napim ressurss. Seda kasutavad järjest enam eri sektorite mitmesugused rakendused ning see on traadita lairibaühenduse eeltingimus. Nõudluse kiire kasv (mida soodustavad näiteks mobiilseks andmetöötluseks kasutatavad seadmed, Wi-Fi leviala, kuid ka

arukad elektrivõrgud ja tööstusautomaatika) tähendab, et seda ammuenduvat ressursi tuleb Euroopas kasutada senisest tõhusamalt.

EESTI ON KIRJAOSKUSE TASEMELT ELiS SOOME JÄREL TEISEL KOHAL

Euroopa Komisjoni tellimisel valminud värskest aruandest selgub, et Eesti on kirjaoskuse tasemelt ELis Soome järel teisel kohal, kuid röömustamiseks pole siiski põhjust, sest lugemisoskus on puudulik 13,3% Eesti inimestest. Silma torkab ka suur sugudevaheline erinevus: ebapiisava lugemisoskusega poisse on Eesti noorte hulgas 18,9%, tüdrukuid aga ainult 7,3%. Euroopa Liidus tervikuna puudub igal viiendal 15aastasel noorel ja peaaegu 75 miljonil täiskasvanul elementaarne lugemis- ja kirjutamisoskus. See raskendab neil tööd leidmist ning suurendab vaesusesse sattumise või sotsiaalse tõrjutuse ohtu. Aruande koostanud eksperdirühma eesistuja Tema Kuninglik Kõrgus Madalmaade printsess Laurentien, kes on juba

**Euroopa Liidus
puudub igal viiendal
15-aastasel noorel
elementaarne lugemis-
ja kirjutamisoskus.**

pikemat aega tegelenud selle valdkonna kampaaniatega, kirjeldab eksperdirühma aruannet kui kellaheelinat äratamaks kriisist, mis mõjutab kõiki Euroopa riike.

„Praegune olukord on paradoksaalne: samal ajal kui lugemine ja kirjutamine on digitaliseerunud maailma seisukohast tähtsamad kui kunagi varem, ei suuda me oma kirjaoskuse taset hoida. Peame kiiremas korras sellele ärevust tekitavale olukorrale lahenduse leidma,“ ütles Euroopa Komisjoni hariduse, kultuuri, mitmekeelsuse ja noorte volinik Androulla Vassiliou. Aruanne sisaldab eri vanuserühmadele mõeldud soovitusi, mille kohaselt tuleks kõigile võimaldada tasuta, kõrge kvaliteedilist väikelaste haridust ja hooldust, tösta algkooliastme lugemisõpetajate spetsialiseeritust, muuta hoiakut düsleksia suhtes (sest peaaegu kõik lapsed suudavad vajaliku abil korral lugema õppida) ning luua mitmekesisemad õpivõimalused täiskasvanutele, eelkõige just töökohtadel.

OHTLIKUD RAVIMID: TÕHUSAM RAVIMIOHUTUSE JÄRELVALVE ELIS

Ravimite võimalike kahjulike mõjude väljaselgitamiseks teostatakse tulevikus tõhusamat järelvalvet, et oleksid välistatud Prantsuse päritolu diabeediravimi Mediatoriga sarnased juhtumid, kus ravim põhjustas väidetavalt üle 500 surmajuhumi. Teisipäeval hääletab täiskogu liikmesriikide ministritega kokkulepitud muudatusettepanekuid kehtivasse seadusandlusesse, millega tugevdatakse Euroopas toimivat järelvalvesüsteemi, et tuvastada ravimite ohutuse probleeme kõikides EL liikmesriikides.

Muudatusettepanekud sätestavad automaatse kiirmenetluse ravimi ohutuse määramiseks ELi tasandil ja turult kõrvaldamiseks kogu ELis, juhul kui näiteks üks liikmesriik otsustab seda teha. See protsess käivitub ka siis, kui äriühing otsustab ohutuse pärast ravimi müügilitsentsi uuendamist mitte taotleda. Prantsusmaal 2011. aastal toimunud ulatuslik ravimiohutusealane uurimine ravimi Mediator juhtumi asjus põhjustas nõudmisi, et ELi ravimiohutuse järelvalvesüsteem tuleb kiireloomuliselt läbi vaadata. Komisjon teostaski 2010. aastal õigusaktide osas stressitestid ja tuvastas neis teatud nõrgad küljed, mida EP ja nõukogu püüavad muudatusettepanekutega parandada. Ravimit Mediator (toimeainega benfluoreks), mida kasutati II tüüpi diabeedi raviks, kirjutati välja ka söögiisu vähendajana. Ravim oli turul üle 30 aasta. See oli lubatud ravim, mida kirjutati välja Prantsusmaal, Portugalis, Luksemburgis, Kreekas, Itaalias ja Hispaanias. Ravimi kõrvaltoimet kahtlustati juba 1999. aastal, kuid suurimalt turult – Prantsusmaalt – kõrvaldati see alles 2009. aastal.

ÜLEEUROOPALINE ÕPILASTE TÕLKEVÕISTLUS OOTAB TAAS OSALEMA KA EESTI KOOLILAPSI

Alates 3. septembrist kuni 20. oktoobrini saavad keskkoolid registreeruda iga-aastasele noorte tõlkijate võistlusele Juvenes Translatores (ec.europa.eu/translatores). Netipõhist registreerimisvormi saab

täita ka eesti keeles. Sel aastal juba kuuendat korda teoks saav võistlus toimub 27. novembril kõikides väljavalitud koolides ühel ja samal ajal. Sel aastal astuvad võistlustulle 1995. aastal sündinud õpilased ning osaleda saab üle 750 kooli. Õpilased (igast koolist 2-5 osalejat) tõlgivad üheleheküljelise teksti ELi 23 ametliku keele hulgast vabalt valitud keelekombinatsioonis. Sel aastal on teemaks põlvkondadevahelised sidemed. Võistluse populaarsus on aasta-aastalt kasvanud ning eelmisel aastal oli võistlejaid juba rohkem kui 3000. Tõlkeid hindavad Euroopa Komisjoni professionaalsed tõlkijad, kes valivad igast riigist välja ühe võitja. Võitjad kutsutakse järgmise aasta kevadel Brüsselisse auhinnatseremooniale.

Euroopa Komisjoni Esindus Eestis

(Allikas: Euroopa Komisjoni esindus Eestis)
Loe lähemalt Koja kodulehelt
[www.koda.ee/uudised/
euroopa-uudised-2](http://www.koda.ee/uudised/euroopa-uudised-2).

VABAÜHENDUSTE ÜHISKONDLIKU MÕJU HINDAMISE KÄSIRAAMAT

ON SUUNANÄITAJAKS KA ETTEVÕTETELE
JA FILANTROOPIDELE

AGNE TAMM
Heateo Sihtasutus

Olles juba pikemat aega uurinud erinevates riikides ja sektorites kasutatavaid mõju hindamise mudeleid ning tundes vajadust luua midagi sarnast ka Eesti kodanikuühiskonnas, avaldas Heateo Sihtasutus käesoleva aasta varasuvel kodanikuühendusele ning nende rahastajatele ning *pro bono* toetajatele mõeldud elektroonilise käsiraamatu „Kodanikuühenduste ühiskondliku mõju hindamine“.

Raamat peaks andma nii organisatsioonide juhtidele kui ka toetajatele kindlama pildi sellest, kas see, mida tehakse või toetatakse, omab tõepoolest väljalubatut ühiskondlikku mõju. Või tehakse asju lihtsalt tegemise pärast, millisel juhul kuuluvad toetatud raha ja muud ressursid vaid tegijate endi peale.

Kui vastutustundlik ettevõtte või eraisik soovib panustada oma oskuste või rahaliste ressurssidega mõnesse vabaühendust ühiskondlikku algatusse, siis mille järgi teeb ta reeglina oma valiku? Eks ikka info järgi, mis temani jõuab: millega/kellega algatus tegeleb ning mida ta soovib ühiskonnas muuta. Kas tal üldse on eesmärk ühiskonnas midagi laiemalt ära teha? Kui vabaühendus tegeleb nt oma liikmete vaba aja sisustamisega või lastekodulastele lelude jagamisega, siis ilmselt on vastuseks ei. Mis omakorda võiks panna rahastaja

kahtlema toetuse mõttekuses – tegevus on küll väga hea ja tore, ent mis kasu sellest on? Et saada kindlustunnet oma ressursside jagamisel, olekski lahenduseks paluda algatuse eestvedajalt oma tegevuse mõju hindamist ja esitlemist.

Suhteliselt laiade valikvõimaluste ja infomüra sees on potentsiaalsele toetajale ehk kõige olulisemaks üldsegi see, kuidas infot oma algatuse kohta edastatakse: kas ja miks on just kõnealune vabaühendus ühiskonnale vajalik ja miks ilma selleta ei oleks lootustki olukorra paranemiseks või lahenemiseks? Läbi asjakohase kommunikatsiooni saab toetaja vastuse küsimusele, millist ühiskondlikku probleemi ja kuidas plaanitakse lahendada. Heateo Sihtasutuse arendusjuht Jaan Aps: „Enamikul ühendustel on küll sõnastatud õilis missioon, aga see ei anna kuigi täpselt mõista, mida ühiskonnas muuta tahetakse. Näiteks missioon „soovime muuta laste elu Eestis paremaks“ on piisavalt üldsõnaline selleks, et selle raames saab teha mida iganes.“ Kui organisatsioonid jäävad oma tegevustee mõju esitlemisel jänni, st info on segane või mõjub ebausutavalt, siis tuleb appi oma ühiskondliku mõju hindamise võimalus ja tulemuse edaspidine hea kommunikeerimine. Esimest pakub ja teist aitab arendada Heateo temaatiline käsiraamat.

Rahastaja ja koostööpartner tahab lisaks missioonile ja motiivatsioonile näha ka eesmärkideni jõudmise teekonda – kuidas organisatsioon oma soovitud eesmärkideni jõuab. Ettevõtjat võiks kõnetada nt ühiskondlike kulude vähenemine – kui palju jääb maksu- maksja raha mingis valdkonnas kulutamata – ja selle ümberarvutamine ühiskondlikuks tuluks. Näide: kui Terve Eesti Sihtasutus oma töökohapõhiste koolitustega suudab vähendada HIVsse nakatunute või alkoholi liigtarvitajate

Või tehakse asju lihtsalt tegemise pärast, millisel juhul kuuluvad toetatud raha ja muud ressursid vaid tegijate endi peale.

arvu, vähenevad selle läbi edaspidised ühiskondlikud kulud teravishoiu valdkonnas märgatavalt suure summa võrra. Vähendades tulevaste Haigekassast sõltuvate krooniliste haigete arvu, vähendab sihtasutus edaspidist ühiskondlikku kulu ning selle tulemuse võiks siinkohal nimetadagi ümber ühiskondliku tulu teenimiseks.

Erasektori esindaja tahab lisaks eeldatavale tulemusele näha ka realistlikku tegevusplaani – millised on otsesed ja kõrvaltegevused, kes on tegijad ja sihtrühmad, kas

rahastusmudel on stabiilne ning millised on lühiajalised eesmärgid nii kvaliteedis kui ka kvantiteedis. Kõike seda on võimalik näidata, kui on ära hinnatud organisatsiooni tegevuse mõju. Kui mõni eelpoolmainitud punktidest tundub kahtlane või läbimõtlemeta, võikski toetaja sellele tähelepanu juhtida ning nõuda materjali paremat läbitöötamist.

Hetkel kipuvad Eesti vabaihendused olema oma mõju hindamise teemal veel lapsekingades, kuna meie poolt välja pakutud mudeli järgi pole oma mõju keegi veel mõõtnud (v.a teatud Heateo portfellil kuuluvad organisatsioonid, keda kaasati mudeli piloteerimisel n-ö testhindamisesse). Samuti ei ole teemal süsteemselt lähenedud ei toetusfondid ega erasektori toetajad. Kuid eks teema olegi Eesti ühiskonnas uus ja vajab kõigipoolset uurimist. Oma hea sõna tuleviku jaoks annab Jaan Aps: „Eks me hakkame koostöös õppima“. ■

Tutvu mõju hindamise käsiraamatuga ja mudeli piloteerimisel osalenud organisatsioonide hindamisraportitega Heateo kodulehel www.heategu.ee.

PÄRNU SÕPRUSLINNAS VAASAS

TOOMAS KUUDA
Kaubanduskoja
Pärnu esinduse juhataja

Pikaajalised sõprussidemed Vaasaga on andnud paljudele pärnakatele hea võimaluse seda linna külastada ja tutvuda seal oma elualal tehtavaga.

Vaasa on selleks hea partner ja eeskuju, sest on suuruselt Pärnuga sarnane.

Piirkonnas elab 110 tuhat elanikku, neist Vaasa linnas ligikaudu 60 tuhat.

Taastuenergia kompetents

Vaatamata oma suhtelisele väiksusele ja kaugusele suurematest keskustest on Vaasas arenenud kõrgtehnoloogiline majandus ja ettevõtlus. Linnas tegutseb 7500 erinevas suuruses ettevõtet energeetika, masina- ja laevaehituse, info- ja kommunikatsiooni ning keskkonnatehnoloogia valdkondades. Ettevõtetele valmistavad töötajaid ette ja toetavad teadus- ja arendustegevusega seitse ülikooli kokku 13 000(!) üliõpilasega.

Vaasa peamine majandusarengu fookus on suunatud taastuenergia tehnoloogiate arendamisele ja seadmete tootmisele. Taastuenergia tähendab elektri- ja soojusenergia tootmist päikese-, tuule- ning vees ja maapinnas olevast energiast. Seda soodustab asjaolu, et taastuenergia tehnoloogiate kasutuselevõtt on maailmas väga kiiresti kasvav trend. Euroopa Liit on seadnud eesmärgiks toota aastaks 2020 20% tarbitavast energiast taastuenergiaallikatest. Lisaks Euroopa riikidele on sealsete ettevõtete peamised sihtturud ja koostööpartnerid USA, Kanada ja Hiina.

Ettevõtete ning haridus- ja teadus- asutuste keskendumine taastuenergia tehnoloogiatele on viimase kümne aasta jooksul loonud selles

sektoris 8500 uut töökohta, kusjuures aastaks 2020 on kavas luua veel 10 000 töökohta. Ainuüksi teadus- ja arendustegevusega tegeleb tänasel päeval 800(!) inimest. Taolistel kõrgtehnoloogilisi teadmisi ja oskusi nõudvatel töökohtadel töötavate inseneride ja tehnoloogide palgad on keskmisest tunduvalt kõrgemad.

OSKE programm

1980. aastate lõpul, kui Soomes valitses majanduskriis ehk *lama*, oldi valikute ees, kuidas kriisist paremini välja tulla ja taastada majandus kõige otstarbekamal viisil. Ühe meetmena käivitati riigi poolt OSKE programm (soome k *osaa-miskeskusohjelma*, eesti k kompetentsikeskuste programm), mille sisuks oli kõrgtasemeliste kompetentsikeskuste väljaarendamine Soome regionaalsetes keskustes. Eesmärgiga vältida majandustegevuse koondumist Lõuna-Soome ja Helsingi piirkonda ning tagada ühtlane majandusareng ja töökohtade loomine üle kogu Soome. OSKE-programm tähendab riigi panustamist haridus- ja teadus- asutuste tegevusse, jälgides, et seal loodud väärtused, tooted ja teenused leiaksid ettevõtetes ja majanduses täit rakendust.

OSKE programmi 13 erineva majandusvaldkonna arenguprogrammi on jaotatud 21 regionaalse

kompetentsikeskuse vahel. Igal keskusel on sektor või sektorid, milles ollakse oma oskuste ja tehnoloogiate poolest maailmatasemel. Vaasa ja taastuenergia kõrval on näiteks Kuopios võtmevaldkondadeks bio- ja meditsiinitehnoloogiad, Jyväskyläs arvutiteadused ning nanotehnoloogia jne.

Tulemuseks on, et Soome majandus ei ole täna mitte ainult Helsingi, vaid tasemel tegevus käib ka väiksemates regionaalsetes keskustes. Ülikoolide pakutavad õppimisvõimalused meelitavad noori, pärast lõpetamist leitakse atraktiivne ja hästi tasustatud töökoht sealsamas kohalikus ettevõttes.

Mõned järeldused

Riigi või mõne selle piirkonna majanduse arengueduriks saab tänapäeval olla eelkõige kõrgtehnoloogiliste toodete või teenuste eksport. Kui veel kümnekond aastat tagasi saadi Eestis rikkaks vanametalli või toorpalgi väljaveoga, siis täna on vajadus tegutseda kõrgel lisandväärtust loovates globaalse majanduskasvu trendides, mis võimaldab teenida kasumit ja maksta inimestele head palka.

Riigi poliitikal ja investeeringutel on määrav osa regionaalselt tasakaalustatud majandusarengus. Kohalikul omavalitsusel pole nii palju ressursse, et aidata kaasa

mõne majandusvaldkonna või tehnoloogia märkimisväärsele kasvule. See ei tähenda, et kohalikul tasemel ei peaks võimaluste piires tegelema ettevõtete arengule kaasaaitamise või investeeringute ligimeelitamisega. Kus kvaliteetseid töökohti pole, sealt inimesed lahkuvad. Külakeskuste ja rahvamajade eeskujulikust kordaseadmisest jääb väheseks, esmatähts on oma elukohast mõistlike kulude ja ajaressursiga töökohta jõuda.

Tuues eelpool esitatud Soome näite üle Eesti konteksti, võib küsida, mitut tõsisist majandus- ja regioo- nikeskust võiks olla Eestis? Nagu ütles tabavalt mai lõpul Postimehes ilmunud Eesti tulevikku käsitleva arvamuse pealkiri – kas kaks linna ja ülejäänud kuurordid? Sellisel juhul tuleb võtta tõsiselt Jüri Mõisa pakutud arengustsenaariumeid ja leppida sellega, et paljudest piirkondadest ja väiksematest linnadest kolitaksegi jätkuvalt ära Suur-Tallinnasse.

Või on ikkagi riigil mõistlik soodustada näiteks Pärnus, Narvas või Kuressaares selliste majanduskeskuste väljaarendamist, mis oleksid huvipakkuvad nii kaubanduspartneritele üle maailma ja oma hästi- tasustatud töökohtadega ka kohalikele töövõtjatele? Sellisel juhul oleks need keskused kasvavad ja elujõulised paarikümne aasta pärast ja püsiksid ehk kauemgi. ■

PILVETEENUS —

EESTI ETTEVÖTETE VÕIMALUS

LAURI TEDER
Arendusjuht,
AS Fujitsu Services

Üha enam inimesi ja ettevõtteid kasutavad pilveteenuseid. Pilveteenuseks nimetatakse nii riistvara kui tarkvara kasutamist teenusena peamiselt internetiühenduse teel. Kõige levinum pilveteenus on e-postiaadressi teenus (nt Gmail, Hotmail), mida oleme kasutanud juba eelmise sajandi lõpust. Pilveteenuse kasutajana ei oma me ei tarkvara ega riistvara, mille peal see tarkvara töötab. Kuid milliseid võimalusi loob pilveteenuse kasutamine ettevõtetele?

Pilveteenus loob ettevõtetele võimaluse areneda, pakku- des platvormi, millega muuta infotehnoloogia efektiivseks ning kiiresti reageerivaks teenuseks. IT osakonna jaoks tähendab see kindlasti ümberõppimist ning re- struktureerimist, kuid äri jaoks tähendab see organisatsiooni või- maluste suurenemist efektiivsus- es, innovatsioonis, kiiruses, paind- likkuses ja konkurentsivõimes.

Suurimaks võiduks väikeettevõtetele on see, et pilveteenuste kasutamise saavad nad oma kasutusse kvaliteetse ja skaleeritava IT-taristu, millist nad ise luua ega üleval hoida ei suudaks.

Pilveteenus aitab ettevõttel kulusid kokku hoida

Pilveteenused on üldjuhul kasu- tamispõhiselt tasustatud ehk kui kasutad teenust vähem, siis ka maksad vähem. Sa ei pea muretse- ma riistvara, versiooniuuenduste

ning süsteemi hooldamise pärast. Lahenduse kasutamiseks piisab reeglina veebilehitsejast, mis on igas arvutis olemas ning taristu eest hoolitseb teenuse pakkuja. Suurimaks võiduks väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele on see, et pilveteenuste kasuta- misega saavad nad oma kasutusse kvaliteetse ja skaleeritava IT- taristu, millist nad ise eales luua ega üleval hoida ei suudaks.

Pilveteenus võimaldab ettevõttel innovaatilisem olla

Pilveteenus eemaldab takistused laiemaks koostööks, vähendades samal ajal riske ja kulusid uutele turgudele minemisel ning uute toodete ja teenuste katsetamisel. Pilveteenust on võimalik proovida ilma suurte alginvesteeringute ja seadistamiseta ning teenuse mitte- sobimisel sellest sama kiirelt loo- buda, et proovida järgmist.

Pilveteenus aitab ettevõttel kiiremini reageerida

Lõppkasutaja poolt tarbitava pilve- teenuse (nt personalitarkvara, ma- jandustarkvara jne) saab enamasti

võtta kasutusele ilma suuremate IT osakonna poolsete pingutus- teta. Teiseks ei ole ettevõtte IT- taristu enam takistuseks uute la- henduste juurutamisel. See võimal- dab ettevõttel kiirelt juurutada la- hendused, mis võivad omada suurt mõju ettevõtte tulemustele.

Pilveteenused ei ole IT-juhi lõpp

Pilveteenuste kasutamine võimal- dab ettevõttel tuua oma IT-juht viimaks toetavate tegevuste juu- rest väärtust loovate tegevuste juurde. Ettevõttes kasutatava IT võib jagada kaheks:

- standard-IT, mis on ettevõtte tegevust toetav ning milleta ükski tänapäevane ettevõtte ei toimi (internet, e-post jne);
- ettevõtte-spetsiifiline IT, mis on tihedalt seotud ettevõtte põhi- tegevusega ning väärtuse loo- misega.

IT-juhi tähtsus ettevõtte edukusel pigem suureneb, sest üha enam sõltub ettevõtte konkurentsivõime parimate IT-lahenduste leidmisest ning juurutamisest. Ettevõtte IT- juht peaks hindama teenuse pak-

kujaga seotud riske, sobivust ette- võtte IT-poliitikaga ning liidesta- mise võimalusi teiste süsteemide- ga. Kindlasti tuleb uurida pilvete- nuse turvalisuse aspekte, kuid üld- juhul on nende teenuste turvalisus oluliselt suurem keskmise ette- võtte arvutivõrgu omast. Ettevõtte tegevust toetavate IT-lahenduste hulgas on loodud palju pilveteenu- seid, mis sobivad eriti hästi väikes- tele ja keskmise suurusega ette- võtetele. Standard-IT asendamine pilveteenustega on suurepärase võimalus tuua ettevõttesse maail- matasemel IT-teenus ning saada IT-juhi fookus toetavatel tegevus- telt ettevõtte põhitegevusele. ■

Tule pilvetehnoloogiat tutvustavale koolitusele, mis toimub 26. septembril Kaubanduskogas.

Vaata lähemalt lk 20.

ALUSTA EKSPORTI INTERNETIS

Autor:
WSI ONLINE

Kaubandustökete vähenemine ja infotehnoloogia areng pakuvad uusi võimalusi väikese ja keskmise suurusega ettevõtete rahvusvahelistumiseks. Paljude edukate ettevõtete jaoks on internet muutunud äritegevuse lahutamatuks osaks, olles peamiseks informatsiooni-, suhtlus- ja turunduskanaliks.

WSI

WSI on rahvusvaheline internetiturunduse agentuur, mis on esindatud enam kui 80 riigis. See aitab meil pakkuda oma klientidele põhjalikke välisruanalüüsi koos soovitusetega.

Loomulikult oleme abiks ka välisru tarbeks professionaalse kodulehe tegemisel.

Kui olete mõelnud oma toodete/teenuste ekspordimisele ja vajaksite abi internetituru olukorra kaardistamisel, saatke e-kiri info@wsionline.ee, helistage 688 8098 või skaneerige allasuv QR-kood.

Internet on väikese ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks oluline konkurentsieelis välisruudele sisenemisel. Kui traditsiooniliselt on välisruudele sisene mine olnud piiratud eelkõige vahendite puudumise tõttu, siis nüüd on võimalik end esitleda sama professionaalse ja silmapaistvana kui seda on suured ettevõtted.

Kuidas on internet ekspordil abiks?

Internet saab abiks olla kõigil ekspordi etappidel. Internet aitab:

- selgitada välja potentsiaalsete sihtturude turumahu, konkurentsitiheduse ja nõudluse;
- kiirelt ja soodsalt kontakteeruda potentsiaalsete koostööpartnerite ja klientidega;
- mugavalt jagada olulist infot ja materjale;
- suurendada ettevõtte usaldusväärsust tänu professionaalsele kodulehele;
- müüa tooteid/teenuseid otse kliendile;
- tooteid/teenuseid efektiivselt turundada ning hoiab turunduskulud kontrolli all.

Ekspordiga alustamise ABC

• A – Välisruanalüüs.

Olles välja valinud sobivad sihtturud, tuleks esmalt viia läbi põhjalik turuanalüüs. Analüüsi tegemiseks sobib kasutada Google AdWords Keyword Tooli ja Google Insights. Keyword Tooli abil saab hinnata, mille järgi on välisruul nõudlus, leida populaarsemaid tooteid ja hinnata konkurentsitihedust. Google Insights otsingute statistika abil saab võrrelda otsingumahtude mustreid piirkondade, kategooriate ja ajavahemike lõikes. Insight võimaldab prognoosida tuleviku nõudlust ja hinnata nõudluse hooajalist kõikumist ning potentsiaalsete klientide arvu piirkondade ja linnade lõikes.

• B – Professionaalne veebilahendus.

Ekspordijate jaoks on kõige olulisem hea kodulehekülg, mis tooka tulemusi ehk kasumi kasvu. Selleks peab koduleht olema kliendi jaoks kergesti kasutatav, arusaadav, hästi üles ehitatud (müügigunnel, *call-to-action*), huvitava sisuga, usaldusväärne

ning loomulikult peab koduleht olema otsingumootoritele optimeeritud.

• C – Nähtavus.

Kui koduleht on valmis, on vaja, et kliendid seda külastaksid. Selleks peab koduleht olema otsingumootorites nähtaval kohal. Kiirete tulemuste saavutamiseks sobib kasutada Google AdWordsi, mis on tasuline reklaamiteenus. Peale selle on oluline panna rõhku kodulehe optimeerimisele ehk SEO-le. Esimesed tulemused ilmnevad alles paari kuu jooksul, kuid pikas perspektiivis on SEO-ga saadav külastajate hulk piiritu.

Olulised probleemid, millele tähelepanu pöörata

- **Ei tunta välisru.** Enne ekspordiga alustamist tuleks teha põhjalik turuanalüüs.
- **Ei osata hinnata kulude mahtu.** Välisruudele sisenemisel tuleb turundusse panustada märkimisväärne summa. Kindlasti tuleks uurida nt AdWordsi kasutamisel märksõnade maksumust ja otsingusagedust, et hinnata võimalikku kulu.

- Ei kasutata internetiturunduse võimalusi. Ekspordil on oluline kasutada efektiivseid vahendeid ettevõtte turundamiseks. Läbi tuleks mõelda internetiturunduse ABC.
- Kultuurilised erinevused. Ainult inglise keelest enam ei piisa – kasutades veebilehel erinevaid võõrkeeli, aitab see müüki oluliselt suurendada. Keelevalik mõjutab ka veebilehe ülesehitust. Näiteks läänes levivaid keeli loetakse suunaga ülevalt alla ja vasakult paremale. Enim tähelepanu saavad seega lehe ülaserv ja vasak äär, kuhu paigutatakse ka reklaam. Tähelepanelik tuleks olla ka piltide, graafikute ja värvide valikul ning paigutamisel.
- Ajavahe. Rahvusvahelised ettevõtted peavad tagama, et päringutele vastatakse võimalikult kiiresti. Potentsiaalsed kliendid võivad asuda teises ajavööndis, kuid nad ootavad siiski kiiret vastust. Sama kehtib helistamisega: kõnedeks tuleb valmis olla 24h ööpäevas.

Internetis eksportimise eelised

- Lihtsus. Oluliselt lihtsam on ekspordiga alustada interneti vahendusel, kui minna ise välismaale koostööpartnereid/kliente otsima. Internet vähendab ka kultuurilistest erinevustest tulenevaid probleeme.
- Odavam kui koostöö välismaise meedia- või turundusagentuuriga.
- Kiire. Kasutades efektiivselt internetiturunduse võimalusi, on esimesed tulemused kiiresti saavutatavad.
- Mõõdetavad tulemused. Internetis on analüütikaprogrammide abil võimalik kõike jälgida ja selle põhjal teha turundus- ja müügi-alaseid otsuseid.
- Sobib väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele. Internetis on oluline tekitada kliendis usaldus. Suurus ei ole oluline, usaldusväärsus on. ■

Koolitus

ISO 9001:2008

kvaliteedijuhtimissüsteem ja selle omal käel rakendamine väikeettevõttele

Eesti Standardikeskuses (Aru 10, Tallinn)

Koolituse eesmärk on hõlbustada väikeettevõtetel iseseisvalt kvaliteedijuhtimissüsteemi rakendamist ning jagada infot sertifitseerimise nõuete kohta. Koolitusele on oodatud ettevõtjad, kvaliteedijuhid ja asutuste esindajad, kes soovivad alustada kvaliteedijuhtimissüsteemi ISO 9001 juurutamist omal käel. Koolituse läbiviija on Urmas Karileet (Integre OÜ).

Koolitus on jagatud kolme etappi. Koolitus on mõeldud kvaliteedijuhtimissüsteemi iseseisvaks loomiseks. Koolituse II ja III etapis vaatame üle teie poolt tehtud sammud ning täiendame ja arendame neid edasi. Koolituspäevade vahele jääb optimaalne aeg uue süsteemi juurutamiseks oma ettevõttes.

10. oktoobril 2012 kell 10.00-14.50

- ISO 9001:2008 standardi nõuded ja kasu.
- Kvaliteedipoliitika ja -eesmärgid.
- Tegevused soovitud tulemuste saavutamiseks, protsesside skeem.
- ISO 9001:2008 kvaliteedijuhtimise süsteemi loomine, näidised.
- Juhtimissüsteemi kirjeldava dokumentatsiooni loomine, kodutöö.

28. novembril 2012 kell 10.00-14.50

- ISO 9001:2008 siseaudiitorite koolituse teoreetiline osa.
- ISO 9001:2008 siseaudiitorite koolituse praktiline osa, nõuete täidetuse vastavushinnang konkreetsete juhtimissüsteemi osade ja protsesside näitel.
- Ettevalmistus juhtimissüsteemi auditeerimiseks, auditi plaan ja ressursid, kodutöö.

16. jaanuaril 2013 kell 10.00-14.50

- Dokumenteeritud, rakendatud ja sisesealt auditeeritud juhtimissüsteemi ülevaatus, tagasiside kodutööst.
- Koolitusel osalenud ettevõtete juhtimissüsteemi loomise praktilise kogemusega tutvumine.
- Juhtimissüsteemi juhtkonnapoolne ülevaatus.
- Ettevalmistus juhtimissüsteemi sertifitseerimiseks.

Osavõtutasu ühele osalejale on 315 eurot; kahele osalejale ühest ettevõttest on 345 eurot. Soovitame kahte osalejat igast ettevõttest, sest see lihtsustab teil kvaliteedijuhtimissüsteemi loomist ja elluviimist: tekitab sünergiaefekti; annab parema tulemuse uue süsteemi juurutamisel; muudatuste juhtimine on lihtsam, arusaadavam ja kindlam; püstitatud eesmärgi kiirem saavutamine.

Registreerides koolitusele kaks osalejat saate teise osaleja kaasa võtta koolitusele 30 euro eest. Osalejatel on võimalus osta standard „EVS-EN ISO 9001:2008” ja uus käsiraamat „ISO 9001 väikeettevõttele. Mida teha?” 10% soodustusega.

Koolitusele saab registreerida 1. oktoobrini 2012 või kuni kohti jätkub. Kohtade arv on piiratud!

Lisainfo:

Eesti Standardikeskus

Tel: 605 5053 • E-post: koolitus@evs.ee • www.evs.ee

Kaubanduskoda koostöös Raadio Kukuga
kutsub kuulama saadet

MAJANDUSRUUM

igal laupäeval kell 15.00.

Kordus laupäeva õhtul kell 22.00 ja teisipäeval kell 21.30
ning saated järelkuulatavad internetist.

Raadio Kuku ja Kaubanduskoja koostöös valmiv saade „Majandusruum“ toob kuulajani majanduse aktuaalsed teemad ning kõike huvitavat, mis Eesti majanduses hetkel toimub. Saatejuht on Vallo Toomet.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Kutsume ettevõtteid osalema konkursil „Aasta Keskkonnasõbralik Ettevõtte 2012“

Keskkonnaministeerium on avanud taas konkursi „Aasta Keskkonnategu“ ning kutsub ettevõtteid kandideerima kõnealuse konkursi Aasta Keskkonnasõbralik Ettevõtte kategoorias. Aasta Keskkonnasõbraliku Ettevõtte tiitlile võivad kandideerida organisatsioonid, kes on teinud jõupingutusi ja investeeringuid keskkonnoormuse vähendamiseks, kes propageerivad keskkonnahoidlikku tootmisviisi ja/või teadvustavad avalikkuses säästva arengu suunalist tegevust.

Keskkonnasõbraliku Ettevõtte kategoorias annab Keskkonnaministeerium välja neli tiitlit:

- keskkonnajuhtimise,
- keskkonnasõbraliku toote või teenuse,
- keskkonnasõbraliku protsessi ja
- keskkonnaalase rahvusvahelise koostöö eest.

Lisainfo:
LIISI LIIVLAID

Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse osakonna spetsialist
Tel: 626 0750 • E-post: liisi.liivlaid@envir.ee
www.envir.ee/keskkonnategu

Hommikukohv suursaadikuga:

Eesti suursaadik Tšehhis

Lembit Uibo

27. septembril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda alustab uut ärihooaega ning hooaja esimesel, koostöös Välisministeeriumiga korraldataval lühiseminaril „Hommikukohv suursaadikuga“ kohtub ettevõtjatega Eesti suursaadik Tšehhi Vabariigis Lembit Uibo. Lühiseminar toimub neljapäeval, 27. septembril kell 8.45-10.15. Osalustasu on Kaubanduskoja liikmele 7 eurot/ mitteliikmele 14 eurot (hindadele lisandub käibemaks). Vajalik eelregistreerimine hiljemalt 25.09.2012. Kohtade arv on piiratud!

Käsitletavad teemad:

- Tšehhi ja Eesti majanduskoostöö seis ja võimalused.
- Tšehhi kui Eesti üks suurimaid/lähemaid eksporditurge.
- Tšehhimajanduse väljavaade.
- Tšehhi võimalused/ohud lähemas tulevikus.
- Eesti ettevõtjate võimalustest Tšehhi turul.
- Saatkonna roll ja võimalused Eesti ettevõtjate abistamisel.
- Kultuurilised iseärasused ja turule pürgijate takistused.
- Suhtlemine ja komplikatsioonid Tšehhi ärikultuuris ja bürokraatias.

VÄLISMINISTEERIUM

Lisainfo ja registreerumine:
PRIIT RAAMAT

Tel: 604 0060 • E-post: priit@koda.ee

Registreeru nutitelefoni või tahvelarvuti kaudu!

Võimalused Korea IT- ja elektroonikasektoris

19. oktoobril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös EASI ja mitmete Eesti ning Korea spetsialistide ja ettevõtjatega korraldab Reedel, 19. oktoobril algusega kell 9.00 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) praktilise seminari Eesti IT- ja elektroonikasektori ettevõtetele.

Seminari eesmärk on tutvustada Korea majandust, IT- ja elektroonikatööstust ning võimalusi koostöök. Nõu annavad Korea spetsialistid, ettevõtjad ning kogemusi jagavad Korea turul juba tegutsevad Eesti firmad.

Programm:

- **Tervitussõnad**
Mait Palts (Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor) ja Dong-sun Park (Korea Suursaadik Helsingis)*
- **Korea ja Eesti koostöö: tänapäev ja tulevik***
Dong-sun Park (Korea Suursaadik Helsingis)
- **Korea majandusülevaade, ekspordi-impordi andmed, turule sisenemise ja kontaktide leidmise võimalused. Ärikultuur ja selle eripärad.***
Ji-hyung Lee (KOTRA Helsingi esinduse direktor).
KOTRA – Korea Trade Investment Promotion Agency – on Korea äriarendusorganisatsioon, mille põhiülesandeks on elavdada kaubandussuhteid Korea ja teiste riikide vahel ning tutvustada investeerimisvõimalusi. Helsingi esindus katab lisaks Soomele ka kolme Balti riiki.
- **IT- ja elektroonikavaldkonna tutvustus, arengutrendid ja tuleviku väljakutsed, sektoris tegutsevate ettevõtete/organisatsioonide ülevaade***
Ji-hyung Lee (KOTRA Helsingi esinduse direktor)
- **Praktilised näited, kogemuste jagamine, koostööst Balti riikides (k.a Eestis)***
Korea ettevõtte esindaja
- **Eesti ettevõtete kogemused**
- **Kokkuvõtted ja arutelu**

Tärniga märgitud ettekanded on inglise keeles.

Korraldajal on õigus teha muudatusi.

Osalustasu on 15 eurot (hinnale lisandub käibemaks).

Seminari korraldamist kaasrahastab Euroopa Sotsiaalfond.

Ida-Virumaa arengukonverents 2012

12. oktoobril Jõhvi Kontserdimajas

12. oktoobril Jõhvi Kontserdimajas (Pargi 40, Jõhvi) toimuva konverentsi sihtrühmaks on Ida-Virumaa käekäigust huvitatud ettevõtjad, omavalitsuste, riigiasutuste ja vabaihenduste esindajad. Konverentsil osalemine on tasuta, vajalik eelregistreerimine.

Päevakava:

- 9.30 Saabumine, tervituskohv
- 10.00 Avasõna (Ida-Viru maavanem Riho Breivel)
- 10.15 Euroopa Liidu ja Eesti arengutsenaariumid aastateks 2014-2020
 - Euroopa Liidu kui riikide liidu ja majandusliidu võimalikud arengud aastani 2020 (Paavo Palk, Euroopa Komisjoni Eesti esindus)
 - Euroopa areng aastani 2020 – muutused kodaniku tasandil (Indrek Tarand, Euroopa Parlamendi liige)
- 11.30 Ida-Virumaa arengutsenaariumid aastateks 2014-2020
 - Arengu planeerimise üldine loogika (Lauri Jalonen, OÜ Nutifikaator)
 - Ida-Virumaa arengueesmärgid aastateks 2014-2020, seire, seos eelmiste perioodidega (Indrek Narusk, Ida-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna peaspetsialist)
- 12.15 Lõuna
- 13.00 Perspektiivsed arenguvaldkonnad Ida-Virumaalo
 - Uued arengusuunad põlevkivivaldkonnas (Kalle Pirk, Põlevkivi Kompetentsikeskus)
 - Turismikoostöö tulemused ja võimalused (Katri Jalonen, Ettevõtluskeskus, Ida-Virumaa turismiklaster)
- 14.00 Kohvipaus
- 14.15 Arengukavad teeviidana – Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit
- 15.00 Moderaatori lõppsõna

Lisainfo ja registreerimine:

MARGUS ILMJÄRV

Tel: 502 3699 • E-post: margus@koda.ee

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

EAS
Enterprise Estonia

TALLINNA
TEHNIKAÜLIKOOL

PÕLEVKIVI
KOMPETENTSIKESKUS
TÜÜ VIKIAR KOLLEGI

Jõhvi
kontserdimaja

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

EAS
Enterprise Estonia

europa
direct

Lisainfo:
KRISTY TÄTTAR • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Eesti masina- ja metallitööstus- ettevõtted Hollandi turule! Võimalused ja trendid Hollandi masina- ja metallisektoris

2. oktoobril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda organiseerib koostöös EASI ja mitmete Eesti ja Hollandi spetsialistide ning ettevõtjate kaasabil praktilise seminari Eesti masina- ja metallisektori ettevõtetele. 2. oktoobril Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) toimuva seminari eesmärgiks on tutvustada Hollandi majandust, masina- ja metallitööstust ning võimalusi koostöök. Nõu annavad Hollandi spetsialistid, ettevõtjad ning kogemusi jagavad Hollandi turul juba tegutsevad Eesti firmad.

Programm:

- **Tervitussõnad**
Mait Palts (peadirektor, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda)
ja Maurits R. Jochems (Hollandi Suursaadik Tallinnas)*
- **Hollandi majanduse lühiülevaade: peamised ärivaldkonnad, majandusnäitajad, ekspordi ja impordi andmed jne. Eesti ja Hollandi firmade koostöö.**
Argo Kangro (lauaülem-konsul, Eesti Vabariigi Saatkond Haagis)
ja Kadri Pedas (majandusametnik, Hollandi Suursaadik Tallinnas)
- **Hollandi masina- ja metallitööstuse tutvustus, arengutrendid ja tuleviku väljakutsed, sektoris tegutsevate ettevõtete/organisatsioonide ülevaade, turule sisenemise võimalused, kontaktide leidmise võimalused.***
Paulus Henricus Johannes Verlinden (rahvusvaheliste suhete juht, Royal Dutch Metaalunie). Royal Dutch Metaalunie on üle 13 000 liikmesfirmaga organisatsioon, mis ühendab ettevõtteid metallitööstuse ja masinaehituse erinevatest valdkondadest.
- **Ärikultuur ja selle eripärad. Millised on kultuurilised erinevused, mida tasub teada enne ärikontaktide loomisega alustamist? Äritegevuse erisused. Hollandlase praktilised kogemused Eestis.***
Nicolaas Anthony van de Griendt (Eesti Vabariigi aukonsul Zwolles, Hollandis), kes on Eestis tegutsenud alates 1984. aastast, eelkõige turbatööstuses.
- **Praktilised näited, Eesti ettevõtete kogemuste jagamine**
- **Kokkuvõtteid ja arutelu**

Tärniga märgitud ettekanded on inglise keeles.

Korraldajad jätaavad endale õiguse teha muudatusi.

Osalustasu on 15 eurot (hinnale lisandub käibemaks).

Seminari korraldamist kaasrahastab Euroopa Sotsiaalfond.

Projekteerimise ja ehitustööde riigihanked – hea tava ja praktika

25. septembril
Atlantise
konverentsikeskuses

Koolitus toimub 25. septembril kell 10.00-14.30 Atlantise konverentsikeskuses (Narva mnt 2, Tartu). Seminari lektor on AS-i Riigi Kinnisvara õigus- ja hankeosakonna juhataja Merle Salmistu, kes omab laialdasi kogemusi riigihangete praktilisel korraldamisel ja on riigihangete korraldamise standardite üks autoritest. Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

- Eesti Standardi EVS 915:2012 „Ehitustööde ja ehitiste projekteerimise riigihangete korraldamine“ tutvustus.
- Kvalifitseerimisnõuded projekteerimis- ja ehitushangetel.
- Hankedokumentide koosseis, soovitusel ja juhised.
- Hindamiskriteeriumitest läbi vaidlustuskomisjoni otsuste.
- Hankelepingu tingimused, hankelepingu muutmine.

Koolituse maksumus on Kaubanduskoja liikmele 45 eurot ja mitteliikmele 90 eurot, lisandub käibemaks. Hind sisaldab jaotusmaterjale ja lõunat.

Lisainfo ja registreerimine:

TOOMAS HANSSON

Tel: 744 2196

E-post: toomas.hansson@koda.ee

Lisainfo ja registreerimine:

KRISTY TÄTTAR

Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Mis on pilvetechnoloogia?**Millist kasu saab sellest Eesti ettevõtja?****Miks peaksin oma IT-lahendusi kaasajastama?****Tule ja saa teada seminaril**

Pilvetechnoloogia – millist kasu saavad Eesti ettevõtted?

26. septembril

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)

Paljud ettevõtted maailmas on jõudnud arusaamisele, et pilvetechnoloogia aitab suurel määral säästa infotechnoloogiale tehtavaid kulutusi, muudab töökeskkonna paindlikumaks ning tõstab samas efektiivsust.

Tutvustame teile seminaril, mida kujutavad endast pilvetechnoloogia ning pilveteenused, kuidas neid hallata ja juurutada. Lisaks räägime kahest pilvetechnoloogia rakendusest, personali- ja majandustarkvarast, mis avardavad võimalusi ja on säästlikud ning turvalised. Seminarile on oodatud ettevõtete juhid, finantsjuhid, IT-juhid ja spetsialistid ning kõik, keda huvitab, kuidas ettevõtte tegevust efektiivsemaks muuta.

Seminari kava:

- 9.00–9.30 Kogunemine ja hommikukohv
- 9.30–10.30 **Mis on pilvetechnoloogia? BCSi kogemused erinevatest rakendustest pilves – sisuhaldus, kliendihaldus jt.**
Baltic Computer Systems AS, Ants Sild, Enno Veikesaar, Tarmo Tuisk
- 10.30–11.30 **Majandustarkvara pilveteenusena**
Millised on eelised ja mida annab firmale majandustarkvara pilveteenusena?
Pilveteenuse majandustarkvara tulevikusuunad.
Directo OÜ, Martin Rinne
- 11.30–12.00 Kohvipaus
- 12.00–13.00 **Personalitarkvara pilveteenusena**
- Pilveteenuse kasutamisega seotud hirmud – kas pilveteenust võib usaldada?
 - Näited konkreetsetest võitutes pilveteenuse kasutamisel
- Fujitsu Services AS, Kaidi Neeme ja Lauri Teder
- 13.00–13.30 Lõpetame ja vastame küsimustele

Seminari osalustasu Kaubanduskoja liikmele 30 eurot ja mitteliikmele 60 eurot. Osaledes ka teisel IT-teemalisel seminaril „Pilvetechnoloogia – millist kasu saavad Eesti ettevõtted?“ (26. septembril Kaubanduskojas), on kahe seminari hind kokku Kaubanduskoja liikmele 50 eurot ja mitteliikmele 100 eurot. Hindadele lisandub käibemaks.

Mis iseloomustab meie töökohti

ja tehnoloogiat tulevikus?

Tule ja saa teada visiooniseinaril

Tehnoloogia areng ja tuleviku töökoht

23. oktoobril Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)

Seminari kava:

- 9.00 Hommikukohv
- 9.30 **Tehnoloogia tulevik** (Rasmus Reimo, Microsoft Eesti)
Räägime 5-10 aasta perspektiivis meid enim mõjutavatest tehnoloogia arengutest. Vaatame tehnoloogia erinevaid arengutsenaariumeid, analüüsime, kuidas muutub selle käigus tehnoloogia kasutajakogemus ning arutleme, kuidas muutub meie kui inimeste roll tehnoloogia kasutamisel tulevikus.
- 10.15 **Revutsiooniliselt uus arvutitöökohta kasutuskogemus** (Andres Sirel, Microsoft Eesti)
Windows 8 on suurim kasutuskogemuse uuendus arvutitöökohtal pärast Windows 95 tulekut. Teeme demode käigus tutvust Windows 8, järgmise põlvkonna ärirakenduste ja -teenustega ning räägime uutest põhimõtetest, mida IT-otsuste tegijatel on kasulik teada.
- 11.00 Kohvipaus
- 11.15 **Future of Workplace Computing. Tuleviku töökoht** (Glen Koskela, Fujitsu Nordic – ettekanne on inglise keeles)
Sotsiaalsete võrgustike, mobiilsidevahendite, pilverakenduste ning avaliku andmesalvestuse arengutredid muudavad pöördumatult meie arvutiga töötamise harjumust. Igäihele sobiv tööarvuti kaotab oma äriotstarvet. Sellest ning veel palju enamast räägib Fujitsu Nordicu tehnoloogia strateegia direktor ja visionäär Glen Koskela.
- 12.00 **IT-juhtimise tulevik** (Elvis Tilgar ja Kaupo Grünberg, Fujitsu Eesti)
IT-juhtimise roll ettevõttes täna ja homme.
- 12.20 **IT-riskide ja -kulude haldus** (Elvis Tilgar ja Kaupo Grünberg, Fujitsu Eesti)
Eesti kesksuurte ettevõtete näitel.
- 12.45 Lõpetame ja vastame küsimustele

Seminari osalustasu Kaubanduskoja liikmele 30 eurot ja mitteliikmele 60 eurot. Osaledes ka teisel IT-teemalisel seminaril „Pilvetechnoloogia – millist kasu saavad Eesti ettevõtted?“ (26. septembril Kaubanduskojas), on kahe seminari hind kokku liikmele 50 eurot ja 100 eurot mitteliikmele. Hindadele lisandub käibemaks.

Tulge kuulama ja olge arengutega kursis!

Lisainfo ja registreerimine:

MOONIKA KUKK

Tel: 604 0060 • E-post: moonika.kukk@koda.ee

Lisainfo ja registreerimine:

MOONIKA KUKK

Tel: 604 0060 • E-post: moonika.kukk@koda.ee

PAKKUMISED LIIKMELT LIKMELE:

REMKO GRUPP OÜ

Remko Grupp pakub järgmisi teenuseid: töös-
tusseadmete remont ja hooldus; seadmete kolim-
ine, montaaž ja paigaldus; elektroonilised tööd;
uundamine elektriskeeme; seadmete juhtimine
kontrolleritega; tõstemehhanismide remont; kraa-
nade ja telferite remont; keevitusseadmete remont;
hüdraulika ja pneumaatika seadmete remont.

Meil on olemas oma remondibaas, kus teostame:
treimistöid, freesimistöid, lihvimistöid (kuni 1200
mm), raiumistöid.

Oleme sertifitseeritud vastavalt ISO 9001:2008
(nr EST 38311A) standardile.

Lisainfo:

Telliskivi 60, 10412 Tallinn
Müügiosakond: 5553 8033
Tehniline osakond: 5551 0300
E-post: remko.grupp@gmail.com
Veeb: www.remko.ee

CV KESKUS

CV Keskus pakub kõikidele Kaubanduskoja liik-
metele võimalust proovida tasuta andmebaasi
CVde otsingut üheks päevaks. Pakkumine kehtib
kuni 30. septembrini 2012.

Meie tööportaal on erinevatest valdkondadest
oma ala spetsialistide aktiivseid CVsid kokku üle
370 000. CVde andmebaasi prooviotsinguga on
teil võimalik paari minutiga saada informatsiooni
teie pakutavale ametikohale sobilikest kandi-
daatidest ning nendega kontakteeruda. Meie
andmebaas on kõrgharidusega spetsialistide
aktiivseid CVsid kokku ligi 100 000 ning kutse-
haridusega ligi 90 000 CVd.

Andmebaasi päevaseks kasutamiseks palun saata
meile oma soov e-postile klient@cvkeskus.ee
märksõnaga „Kaubanduskoja liige“.

Lisainfo:
KAIDI TALSEN
Tel: 604 0085 • E-post: kaidj@koda.ee

RIIGIHANKETEATED:

Tekstiil, rõivad, jalanõud

- Rootsis hangitakse rõivaid, jalatseid, reisi-
tarbeid ja manuseid.
Tähtaeg 16.10.2012. Kood 5356
- Norras hangitakse kutserõivaid.
Tähtaeg 25.10.2012. Kood 5357
- Norras hangitakse nahka ja tekstiilriiet,
plast- ja kummimaterjali.
Tähtaeg 16.10.2012. Kood 5358

Mööbel, sisustus ja tarvikud

- Leedus hangitakse mööblit.
Tähtaeg 16.10.2012. Kood 5359
- Eelteade: Soomes hangitakse
kontorimööblit.
Kood 5360
- Soomes hangitakse suurköögisustust.
Tähtaeg 19.10.2012. Kood 5361
- Rootsis hangitakse ratastoole.
Tähtaeg 15.10.2012. Kood 5362
- Suurbritannias hangitakse koolimööblit.
Tähtaeg 22.10.2012. Kood 5363

Metall, masinad ja seadmed

- Norras hangitakse torusid.
Tähtaeg 15.10.2012. Kood 5364
- Taanis hangitakse kraanade osasid.
Tähtaeg 26.10.2012. Kood 5365
- Rootsis hangitakse mootoreid.
Tähtaeg 15.10.2012. Kood 5366
- Rootsis hangitakse rauasepakupasid.
Tähtaeg 18.10.2012. Kood 5367
- Suurbritannias hangitakse ventilaatoreid.
Tähtaeg 22.10.2012. Kood 5368

IT, elektroonika

- Iirimaa hangitakse arvutitega seotud tee-
nuseid.
Tähtaeg 16.10.2012. Kood 5396
- Taanis hangitakse kiipkaarte.
Tähtaeg 10.10.2012. Kood 5370
- Suurbritannias hangitakse raadiopiipareid.
Tähtaeg 15.10.2012. Kood 5371
- Norras hangitakse e-õppe teenuseid.
Tähtaeg 17.10.2012. Kood 5372

Puit, ehitus, ehitusmaterjalid

- Iirimaa hangitakse kruusa.
Tähtaeg 26.10.2012. Kood 5373

- Rootsis hangitakse ehitussildu.
Tähtaeg 30.11.2012. Kood 5374
- Suurbritannias hangitakse tellinguid.
Tähtaeg 10.10.2012. Kood 5375
- Soomes hangitakse graanuleid, puru, kivi-
pulbrit, veeriseid, kruusa, murtud ja purus-
tatud kive, kivisegu, liiva-kruusasegu jm
killustiku.
Tähtaeg 16.10.2012. Kood 5376
- Norras hangitakse värve ja seinakatte-
materjale.
Tähtaeg 15.10.2012. Kood 5377

Muu

- Rootsis hangitakse päikesekaitserajatisi.
Tähtaeg 15.10.2012. Kood 5378
- Rootsis hangitakse märgiposte.
Tähtaeg 15.10.2012. Kood 5379
- Rootsis hangitakse lukke.
Tähtaeg 15.10.2012. Kood 5380
- Suurbritannias hangitakse laevu.
Tähtaeg 05.10.2012. Kood 5381
- Suurbritannias hangitakse ühekordseid
toitlustustarbeid.
Tähtaeg 15.10.2012. Kood 5382

NATO, Euroopa Komisjon

- NATO hange projekti („NOR System Evolu-
tion“) portfelli haldamise süsteemi han-
kimiseks, paigaldamiseks ja hooldamiseks.
Tähtaeg dokumentidega tutvumiseks 05.10.
2012. Hanketähtaeg 15.10.2012. Kood 4931
- NATO hange Leedus Šiauliai sõjaväebaasi
2AF34018 kütusehoidla ja selle seadmete
ning juurdepääsutee (k.a 1,5 km raudteed)
ehitamiseks. Tähtaeg hankedokumentide-
ga tutvumiseks 26.09.2012. Hanketähtaeg
05.12.2012. Kood 4933
- Euroopa Komisjoni hange Euroopa Liidu
sotsiaalkaitse ekspertide kogu/andmebaasi
haldamiseks. Tähtaeg hanke-eelsel info-
päeval osalemiseks registreerimisel 24.09.
2012, infopäev 04.10.2012. Tähtaeg pak-
kumise esitamiseks 26.10.2012, hanketäht-
aeg 05.11.2012. Kood 4932

Kaubanduskoda pakub hanketemaatikast
huvitatutele ka hangete teavitamise teenust.
Küsi lisainfot!

Lisainfo:
TRIIN UDRIS
Tel: 604 0090
E-post: triin.udris@koda.ee

TALLINN JA HARJUMAA

ADELIR OÜ		677 8956	Kala ja kalatoodete ost-müük. Kasutatud autode müük.
ADVOKAADIBÜROO AHAS & HERINGSON GLO OÜ	www.heringson.ee	610 8108	Advokaatide ja advokaadibüroode tegevus.
BLRT LOGISTICS OÜ	www.blrt.ee	5342 9259	Transport. Logistika. Ekspedeerimine.
CAUSA ÕIGUSBÜROO OÜ		5664 1968	Õigusabi, raamatupidamine ja pankrotihalduri teenused.
DOKTO BALTIC OÜ	www.doktobaltic.eu	656 0955	Kiirabiautode ja meditsiiniseadmete müük.
EL-CABLES OÜ		5658 3385	Spetsiaal kaablite ja juhtmete turundus ja müük.
FLAMANTA OÜ	www.flamanta.ee	5692 9521	Puhastusteenus. Puhastusvahendite müük. Raportite koostamine. Hügieeniproovide võtmine, puhastusalane koolitus, nõustamine.
FOXMARK OÜ		503 4107	Ärikingituste, auaadresside kaante, diplomikaante, restoranide menüükaante jms valmistamine. Majutusteenuste pakkumine külaliskorterites.
GATEWAYBALTIC OÜ	www.gatewaybaltic.com	687 5782	Ärialane ja juhtimisalane nõustamine.
HELENBERG OÜ		565 3665	Kala ja kalatoodete tootmiseseadmete müük.
INSENERIPROJEKT OÜ	www.inseneriprojekt.ee	656 6553	Inseneritehniline projekteerimine.
MCLEAN & LANEMAN OÜ	www.mcleanlaneman.com	504 1115	Äri- ja juhtimiskonsultatsioonid.
S & T KIVITRANS OÜ		506 4486	Rahvusvaheline ja Eesti-sisene autotransport.
SPEEDWAY LOGISTICS OÜ	www.spw.ee	640 0327	Rahvusvaheline kaubavedu ja ekspedeerimine.
ÜLLE NETTANI RAAMATUPIDAMISE OÜ	www.finantsteenus.ee	5396 1601	Raamatupidamis- ja finantsteenuste osutamine.

IDA-VIRUMAA

WESTAQUA-INVEST OÜ	www.aquaphor.com	392 4116	Veefiltrite tootmine ja müük.
--------------------	------------------	----------	-------------------------------

JÄRVAMAA

TÜRI PUIT OÜ		5690 8501	Metsa- ja puitmaterjali tootmine. Puidu eksport.
--------------	--	-----------	--

LÄÄNE-VIRUMAA

BALTIC TANK AS	www.baltictank.fi	4045 16859	Vedelkemikaalide, naftasaaduste ja muude vedelike ladustamine.
----------------	-------------------	------------	--

TARTUMAA

TUNMAN OÜ	www.tunman.eu	565 5679	Erinevate puittoodete (kümblustünnid, tünnisaunad, aiähitised, aiad) valmistamine.
-----------	---------------	----------	--

VILJANDIMAA

BRUG PROJEKT OÜ		5554 7140	Sõiduautode ja väikebusside (täismassiga alla 3,5 t) müük.
-----------------	--	-----------	--

KAUBANDUSKODA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritoluserifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid

Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad

Tel: 604 0090 • koostööpakkumised

Poliitikakujundamise ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • Tel: 604 0086 • liikmesuhted

Tel: 604 0088 • avalikud suhted

Teataja toimetis • toimetaja Kaidi Talsen • Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Rüütli 39, 80011 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

Jeep Grand Cherokee

3.0 CRD V6 Aut

Nüüd
2500€
väärtuses
talvepakett
kauba peale

Talvepakett sisaldab:

- ★ Jeep valuvelgedega naastrehvid
- ★ porisirmid
- ★ kummimatid salongis ja pagasiruumis
- ★ Jeep lumehari
- ★ Jeep kingitus

Overland varustuses:

- ★ Quadra-Drive II aeglustiga 4WD süsteem
- ★ Quadra-Lift õhkvedrustus
- ★ High Performance Handling Group
- ★ 20-tollised poleeritud kergmetallveljed
- ★ Klaas-panoraamkatus
- ★ Ventileeritavad nahkistmed
- ★ Soojendusega puit/nahkrool
- ★ Puutetundlik 40 GB HDD DVD/CD/MP3 navigatsioonisüsteem
- ★ 9 kõlarit 506 W + subwoofert
- ★ Pagasiluugi elektriline ajamsulgur
- ★ Bi-ksenoon esituled
- ★ Tagurduskaamera
- ★ Kiirendus 0-100 km/h 8,2s
- ★ Lubatud haagise mass 3500kg

Valik autosid kohe olemas

Küsi Jeep liisingupakkumist
Kuumakse alates

484 €

*Liisingu näidispakkumine: kasutusrent, sissemakse 10%,
periood 60 kuud, intress 1,95% + 6 kuu Euribor,
jääkväärtus 30%

Kampaania kehtib 31. oktoobrini.

2 aastat
tasuta
maanteeabi

Keskmine kütusekulu 8,3 l/100km, CO₂ emissioon 218 g/km.

SILBERAUTO

Jeep, peaesindus Eestis AS Silberauto • Tallinn • Peterburi tee 50a Tallinn tel 5333 7943 • Tartu • Ringtee 61 tel 730 0785 • Pärnu • Riia mnt. 231a tel 445 1999 • Jõhvi • Jaama 42a tel 5333 7740 • Viljandi • Pargi 3b tel 435 4902 • Rakvere • Haljala tee 1, Tõrremäe Tel 5333 7875 • Kuressaare • Tallinna 82b tel 5333 7794 • www.jeep.ee • Jeep on Chrysler Group LLC registreeritud kaubamärk.

Jeep

Elu on liiga lühike, et sõita igavate autodega. Uus A-klass.

Silberauto Eesti esindustes
alates 15. septembrist.

Mercedes-Benz

CO₂-emissioon sõltuvalt tüübist 98 - 145 g / km ja keskmine kütusekulu 3,8 - 6,4 l / 100 km.

SILBERAUTO

Silberauto Eesti AS esindused: Tallinn, Järvevana tee 11, tel 626 6000 Tartu, Ringtee 61, tel 730 0720 Pärnu, Riia mnt 231a, tel 445 1990 Rakvere, Haljala tee 1, tel 660 0152 www.mercedes-benz.ee
Mercedes-Benz peaesindus Eestis AS Silberauto: Tallinn, Järvevana tee 11